



**Costa Brava**

**Catalunya**





**Catalunya**

**Costa Brava**

**Alt Empordà**

**Baix Empordà**





**Gironès**

**Pla de l'Estany**

**Selva**



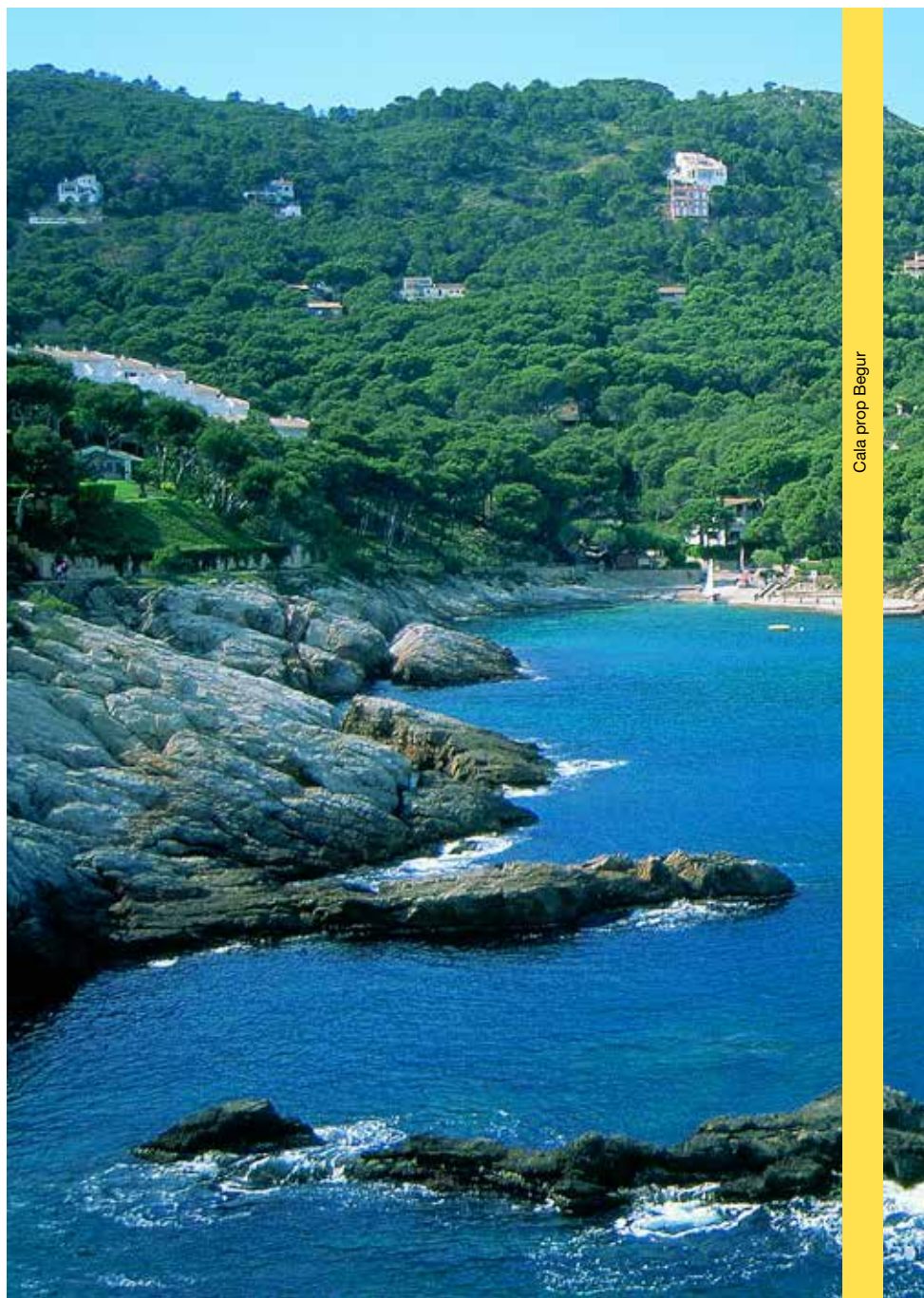
## **Costa Brava: el Mediterrani acollidor**

A vegades oblidem el valor de les paraules. Brava vol dir valenta i salvatge, però també excel·lent i magnífica. Quan l'any 1908, el periodista Ferran Agulló, des de dalt dels espadats de l'ermita de Sant Elm, a Sant Feliu de Guíxols, va batejar-la així, no podia ni imaginar que aquell nom la projectaria a tot el món com un dels territoris més excel·lents del Mediterrani. La Costa Brava és valenta pels pins, que van a tocar l'aigua; per les roques, que s'endinsen en el mar amb unes formes geològiques capritxoses; pels Pirineus, que van a morir-hi, i pel vent del nord, que hi bufa amb una força sobrehumana. Però valenta també per la seva porositat amb les diferents cultures que hi han arribat i que s'hi han sentit acollides des de temps antics fins avui.

La Costa Brava s'allarga des de Blanes, al sud, fins a Portbou, a tocar França. I abasta les comarques litorals de l'Alt Empordà, el Baix Empordà i la Selva,

i les interiors del Pla de l'Estany i el Gironès, amb Girona, capital amb un ric patrimoni històric i arquitectònic preservat amb sensibilitat acurada. Un territori de clima mediterrani amb hiverns suaus i estius càlids (60% de dies de sol al desembre i 75% al juliol), amb una gran lluminositat i una varietat extraordinària de paisatges: des d'un litoral amb 206 quilòmetres de costa, ple de cales irregulars i rocoses, amb aigües molt clares, a penya-segats abruptes i aiguamolls, però també petites extensions de dunes i llargues platges de sorra càlida, a unes zones d'interior amb planúries aprofitades per a l'agricultura i serralades farcides de boscos.

Els habitants del neolític ja van trobar-hi indrets geològicament especials on enterrar-hi als seus. Després, els indigets hi van comerciar, i Empúries i Roses van ser els llocs d'entrada de les cultures grega i romana. Més tard, els comtats medievals propiciarien l'embrió de Catalunya. Mar i plana,

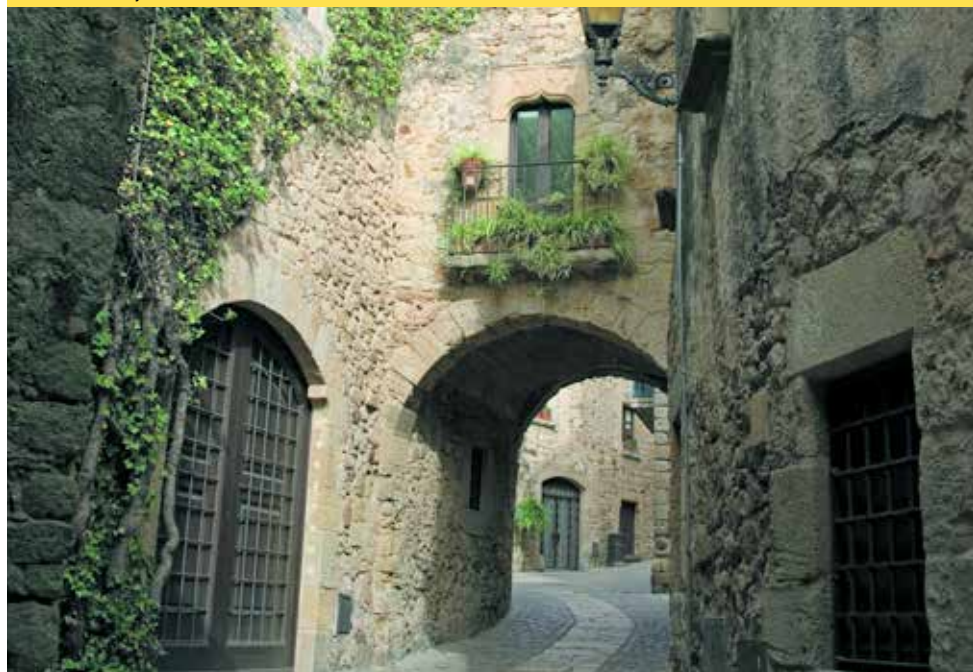


Cala prop Begur



Palamós. Platja del Castell ↑

Pals ↓





mariners i pagesos van anar humanitzant el paisatge en època moderna. I ja en el segle xx, Tossa de Mar al sud i Cadaqués al nord van ésser l'escenari de les sensibilitats artístiques més transgressores de Pablo Picasso, André Masson, Marc Chagall, Salvador Dalí... que valoraven la qualitat del paisatge però també la cordialitat d'una terra avesada a experimentar i a sumar el millor d'uns i altres. La gastronomia, de renom mundial, n'és bona prova, així com els festivals de música i cultura, que a l'estiu s'hi multipliquen. Creadors, viatgers i turistes n'han fet un lloc d'estada i de descobriment, de trobada i de plaer. Un lloc que sempre els ha acollit. També avui.

A l'extrem nord de la Costa Brava, al far del cap de Creus, la gent de Cadaqués s'hi troba cada

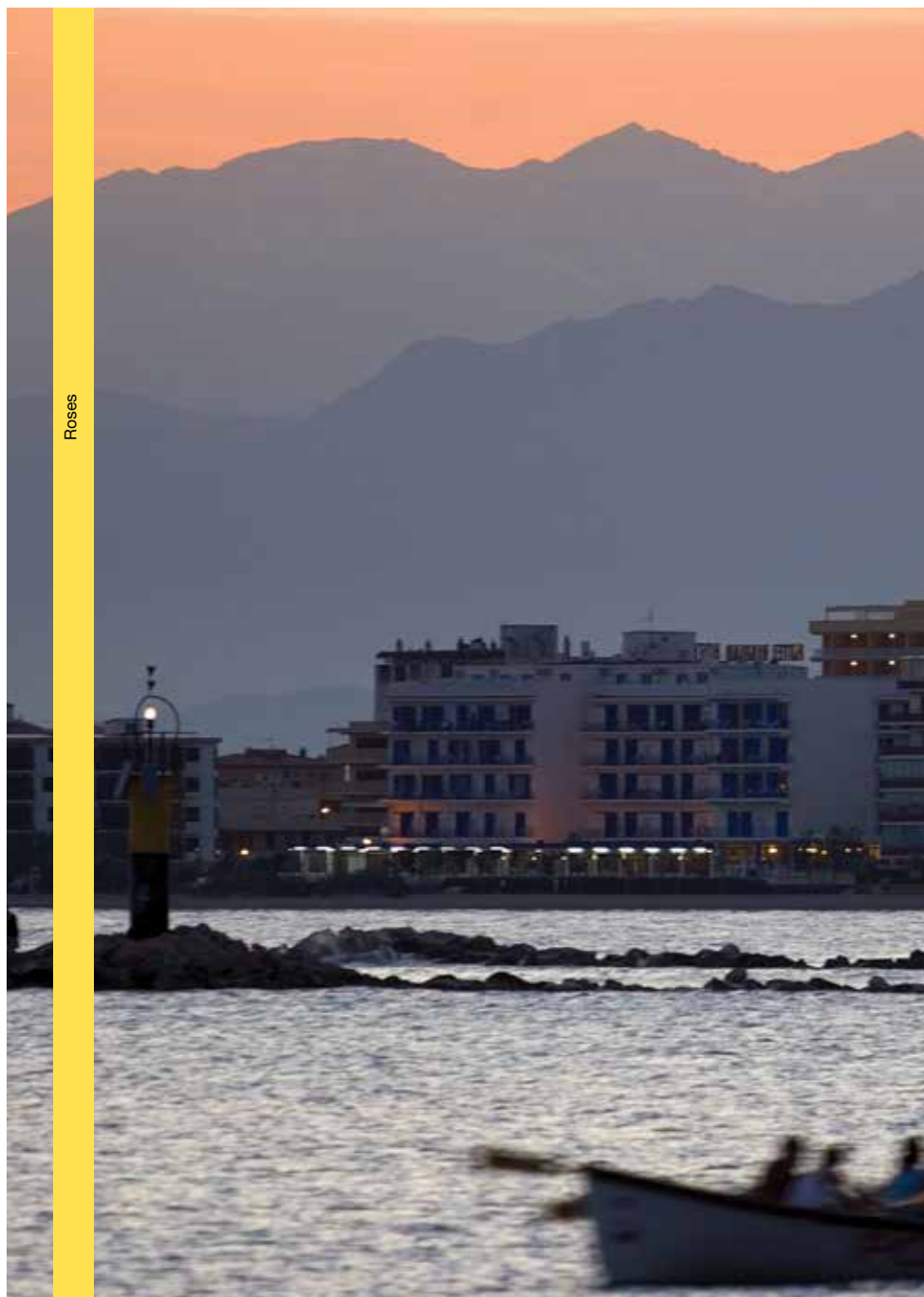
matinada de l'u de gener. Esperen el primer sol de l'any. I és que, aquest far ventat i solitari allà on els Pirineus arriben a l'aigua, és allà on el dia comença i amb ell, comença tot. Comença la llum i la vida, comença el viatge.

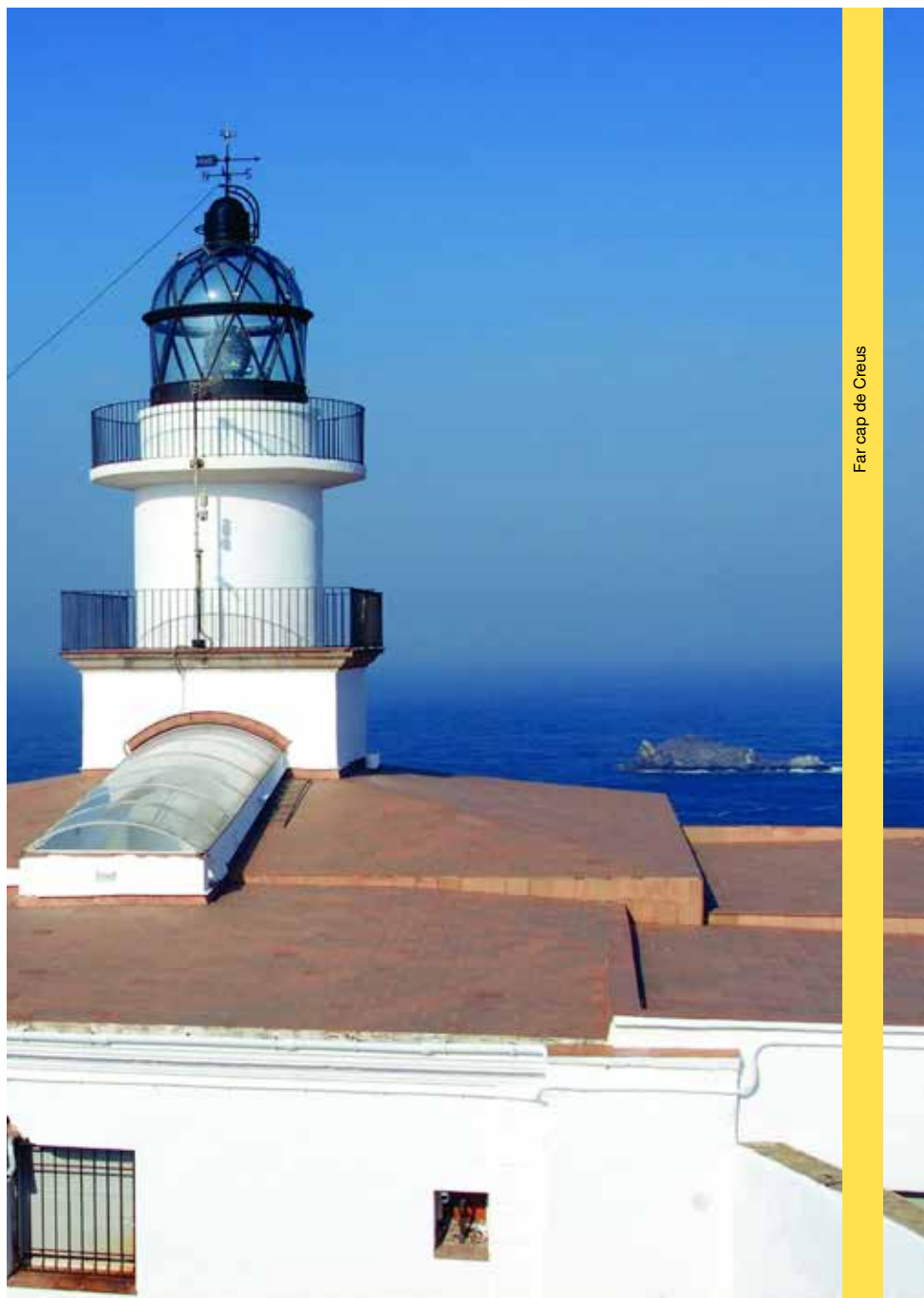
Sigueu benvinguts!



Cadaqués

Roses





Far cap de Creus



## L'Alt Empordà. Surrealisme i tramuntana

La zona nord de la Costa Brava es correspon amb la comarca de l'Alt Empordà, un territori que és i ha estat la porta d'entrada a Catalunya. L' Alt Empordà abasta un litoral d'aigües molt clares, envoltades als seus extrems nord i sud d'un relleu força accidentat – l'Albera i el cap de Creus, i el massís del Montgrí – amb un interior fèrtil de planes suaus i cultius.

Geogràficament, comença a l'Albera, una serra de sureres, vinyes i oliveres que recull els darrers contraforts dels Pirineus i arriba a la Mediterrània a l'abrupta península del cap de Creus, declarat parc natural per la seva configuració geològica singular, amb formacions capricioses a causa de l'erosió eòlica. **L'Albera, Paratge Natural d'Interès Nacional**, conté interessants dòlmens i menhirs dels primers pobladors del Mediterrani. Al peu d'aquesta serra, s'obre una extensa plana interior que aboca al golf de Roses. És una plana al·luvial regada pels rius Fluvià i Muga, que desemboquen al mar al Parc Natural dels

Aiguamolls de l'Empordà, una de les zones humides més importants de Catalunya i lloc de pas de nombroses aus en el seu viatge anual cap al sud. Històricament, l'Alt Empordà recull les terres d'un dels comtats més antics de Catalunya, el d'Empúries. Figueres, ciutat de comerç lligada a un dels seus fills més universals, el pintor Salvador Dalí, n'és la capital.

Lloc de frontera amb França, lloc de trànsit i de pas, l'Alt Empordà té un caràcter humà obert i suposadament creador, vinculat a un fenomen geogràfic que li dóna una identitat molt pròpia: el vent de nord o la tramuntana, que pot arribar a bufar a 150 km/h. Aquest vent *tenaç que conté els gèrmens de la follia*, com digué l'escriptor Gabriel García Márquez, dóna una qualitat de llum extraordinària.

La serra de l'Albera i la península del cap de Creus. Portbou, Colera, Llançà, Port de la Selva i Cadaqués són les primeres poblacions



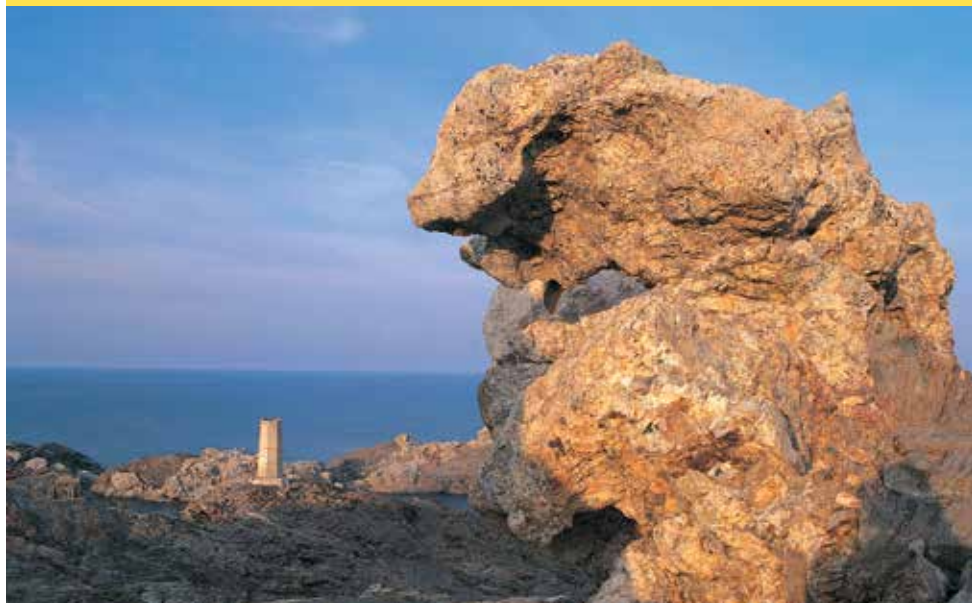
Ullastret. Vista de la plana de l'Empordà

de la Costa Brava en un dels seus trams geogràficament més aspres. **Portbou** va créixer en una cala arrezerada quan el 1878 l'estació internacional de ferrocarril, avui un edifici de gran presència, en va fer un lloc d'aturada obligat. Pas d'exiliats (Portbou i els pobles fronterers) cap al nord, fugint de la Guerra Civil l'any 1939, i cap al sud, escapant de la persecució nazi, com el filòsof alemany Walter Benjamin (1892-1940), que s'hi va suïcidar i és enterrat al cementiri de Portbou, un verdader balcó obert al mar. El memorial de l'artista Dani Karavan el recorda. Ja a l'interior, el poble fronterer de **la Jonquera** ofereix un museu únic en el seu gènere: el Museu Memorial de l'Exili. Tornant al litoral, una costa articulada condueix als tranquils nuclis de **Colera i Llançà**, poble d'interior que es va acabar unint amb el barri mariner. Avui, té una àmplia oferta d'allotjaments.

Al sud de Llançà, **el Port de la Selva** anuncia ja el paisatge proper del cap de Creus. Actiu port de pesca que atrau un turisme a qui agrada la calma, sobre ell han escrit escriptors com J. V. Foix i J. M. Sagarra. Rere el poble, a 670 metres sobre el nivell del mar s'alça imponent el monestir de Sant Pere de Rodes. Un edifici del romànic llombard del segle XI amb elements carolingis i califals. Les vistes al golf del Lleó hi són extraordinàries. Des de l'aigua, els vaixells enviaven mules de càrrega per pagar els tributs de pas als monjos benedictins de l'abadia. Avui, a l'estiu s'hi celebren concerts de música antiga i clàssica.

**Cadaqués** és l'ànima de la península del cap de Creus, un parc natural maritimoterrestre de gran importància per la biodiversitat marina de les seves aigües i per les formes de les seves roques, modelades sobretot pel vent de

Parc Natural del Cap de Creus. Formacions rocoses





tramuntana. Amb illots, penya-segats i cales inaccessibles en un mar que aparenta calma però que els navegants coneixen com el *cap del Diable*, el cap de Creus resta obert al golf del Lleó, i s'hi acumulen històries de naufrags i de salvaments. Les formes de les seves roques (*un deliri geològic grandíols*, com digué Dalí) van donar lloc als coneguts quadres de dobles imatges d'aquest pintor. Les vistes des del far (construït el 1850 sobre una antiga torre de guàrdia) han estat escenaris de rodatges cinematogràfics, com el d'Anthony Quinn a *El far de la fi del món*. Més al sud, a la cala de Portlligat, Dalí s'hi va construir la seva residència privada, una casa d'arquitectura singular i visita obligada.

Només qui ha estat a Cadaqués entén perquè aquest poble aïllat ha captivat tants creadors des que el van descobrir, a principi del segle

xx, fins avui: Pablo Picasso, Paul Éluard, René Magritte, Luis Buñuel, Federico García Lorca, Marcel Duchamp, John Cage... Els carrers mariners atacats durant segles per pirates, el parlar *salat* dels seus habitants, el blanc de les cases i un aire de vida lliure en fan, encara, un lloc únic. El retaule barroc de l'església de Santa Maria és una joia i el passeig vora mar al petit far de Cala Nans, inoblidable.

Rere Cadaqués, a la serra de l'Albera, hi ha pobles on sembla que el temps s'ha aturat (**Rabós d'Empordà, Espolla, Capmany**). Zona d'olors intenses i camins ancestrals, el monestir de Sant Quirze de Colera és un cas magnífic de romànic rural transfronterer. Un Empordà solitari amb nombroses tombes funeràries prehistòriques (dolmen de la Cabana Arqueta a Espolla, menhir de la Murtra a Sant Climent Sesecebes o dolmen de la Creu d'en Cobertella

a Roses) i castells talment sortits de la literatura (com el modern castell de Requesens). I ja més a l'interior, té també un patrimoni únic de cafès històrics alçats per subscripció popular a finals del segle XIX (**Darnius, Agullana i Maçanet de Cabrenys**). Zona de vins amb personalitat i d'olis selectes en una Costa Brava encara rural.

**La badia de Roses i els aiguamolls de l'Empordà.** Al sud de l'Albera, la Costa Brava s'obre a la badia de Roses: una àmplia entrada de mar a terra de 15 quilòmetres amb llargues platges de sorra i aiguamolls. El límit nord és la península del cap de Creus i el sud, el massís del Montgrí. A extrem i extrem de la badia, *Rhode* i *Emporion* van ser la porta d'entrada al país de la cultura grega. Un i l'altre, han donat lloc a dos importants nuclis turístics: Roses al nord i l'Escala al sud.

**Roses** concentra bona part de l'oferta turística de la Costa Brava nord. El seu port pesquer, un dels més actius de la Costa Brava, demana un passeig de tarda, quan les barques tornen acompanyades de les gavines. Les seves terrasses demanen conversa i el recinte patrimonial de la Ciutadella, una visita tranquil·la. És un baluard immens que Carles V, en el segle XVI, va manar edificar per protegir la zona dels atacs de la pirateria. Dins, conserva les restes de la colònia grega de *Rhode*, del segle IV aC, i el monestir benedictí de Santa Maria. A Roses s'hi practiquen tots els esports de mar, tant a les platges de sorra fina del poble com també a les cales de l'Almadrava, Montjoi i Jòncols. Santa Margarida i **Empuriabrava** són dues grosses marines residencials dels anys 60 del segle XX amb canals navegables i un aeròdrom que ha passat a ser un referent internacional de paracaigudisme. Terra, mar i

Empuriabrava. Paracaigudisme



Roses. Embarcacions amarrades al port





aire, una oferta turística que contrasta amb el silenci dels veïns aiguamolls.

El **Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà**, recer d'ocells migratoris en el seu vol anual d'Europa cap a l'Àfrica, concentra més de 300 espècies d'aus. Les llacunes es combinen amb les closos (prats de pastura limitats per recs i canals) i els *cortals* o cases de pagès, en una autèntica simbiosi de paisatges naturals i culturals. Ruta inevitable pera amants de les aus (cigonyes, flamencs, ànecs...) i lloc de descobriment per als qui gaudeixen del passeig. A tocar dels Aiguamolls, **Sant Pere Pescador** i la seva llarga platja, un arenal de dunes molt valorat pels surfistes, combina la vida agrícola (fruiters i cereals) amb una bona oferta de càmpings de qualitat.

Vilajuïga es troba al peu de les Alberes i és lloc de pas obligat per pujar a Sant Pere de Rodès. Sota

el títol Camins sagrats, al Centre d'Acollida Turística (CAT) s'explica la significació dels camins històrics com a creadors de pobles i ciutats.

**El rerepaís de l'Alt Empordà, terra comtal.** Antiga capital medieval de l'Empordà, **Castelló d'Empúries** ha fusionat el seu passat comtal amb una pròspera tradició agrícola. Poble de vida tranquil·la, conserva l'antiga presó (en ús fins a temps moderns), el call jueu, la Llotja, el Palau Comtal, els convents, la muralla, les cases nobles i l'església gòtica de Santa Maria (el campanar és romànic), amb dimensions de basílica ja que va ser construïda per aconseguir un bisbat que no va arribar mai. Es coneix com *la Catedral de l'Empordà*. El seu orgue, de grans dimensions, sona com pocs. El Festival Medieval que s'hi celebra cada setembre ha passat a ser tot un referent.

Rere Castelló d'Empúries, **Peralada** és un altre

nucli medieval amb un ric conjunt monumental. Seu d'un comtat propi que després va passar a integrar-se al d'Empúries, ha conservat com pocs llocs els edificis senyoriais. El convent gòtic del Carme, el claustre romànic de Sant Domènec i el castell dels Rocabertí (segle XIV), amb una rica biblioteca d'incunables i primeres edicions, un casino de joc i els jardins, on se celebra un prestigiós festival de música i dansa. A Peralada es fan bons vins i caves. La gent de la zona hi va sovint a prendre un cava i un pa amb tomàquet amb embotit. A pocs quilòmetres, el poble de **Vilabertran** té un impecable conjunt arquitectònic que concentra tots els estils i on cada any es celebra una vertadera delícia musical, la Schubertiada. Altres pobles amb mostres importants de romànic i palauets goticorenaixentistes enriqueixen la visita a la zona interior de la Costa Brava nord. **Sant Miquel de Fluvià**, **Sant Tomàs de Fluvià**, **Sant Mori** i, ja més a l'interior, **Lladó**. I **Figueres**, que per la seva capitalitat disposa d'un espai més llarg en aquesta guia.

#### **Empúries i l'Escala, arrels gregues i romanes.**

L'Escala era un poble de pescadors que va créixer fins a les cales de Montgó i de Riells. Vila marinera de peix blau i salaó d'anxoves (en pocs llocs les menjareu tan bones, demaneu-les amb pa amb tomàquet), amb una bona oferta d'allotjaments, té un curiós Museu de l'Anxova i una casa-museu dedicada a una de les seves filles, l'escriptora Caterina Albert (1869-1966). A l'extrem nord del poble, comença un passeig vora mar que porta al jaciment arqueològic d'Empúries i al poble medieval de **Sant Martí d'Empúries**.

*Emporion* (que vol dir mercat) per als grecs i **Emporiae** per als romans. A **Empúries** van arribar els grecs de Focea en el segle v aC. La primera ciutat, la Paleàpolis, era a l'actual poble



Vilabertran. Pati del claustre de Santa Maria

de Sant Martí d'Empúries, que antigament era un illot. La segona, la Neàpolis, al jaciment arqueològic actual, on l'any 218 aC s'hi va establir un campament de tropes romanes, va ser la base principal per a la colonització d'Hispania. Excavada des de principis del segle xx, conté cases i muralles, amfiteatre i palestra, santuaris, mosaics i la imponent escultura d'Asclepi, déu grec de la medicina venerat a la ciutat.



L'Escala. Vista del port



Empúries. Vista aèria de las ruïnes



## El Baix Empordà. Hedonisme mediterrani

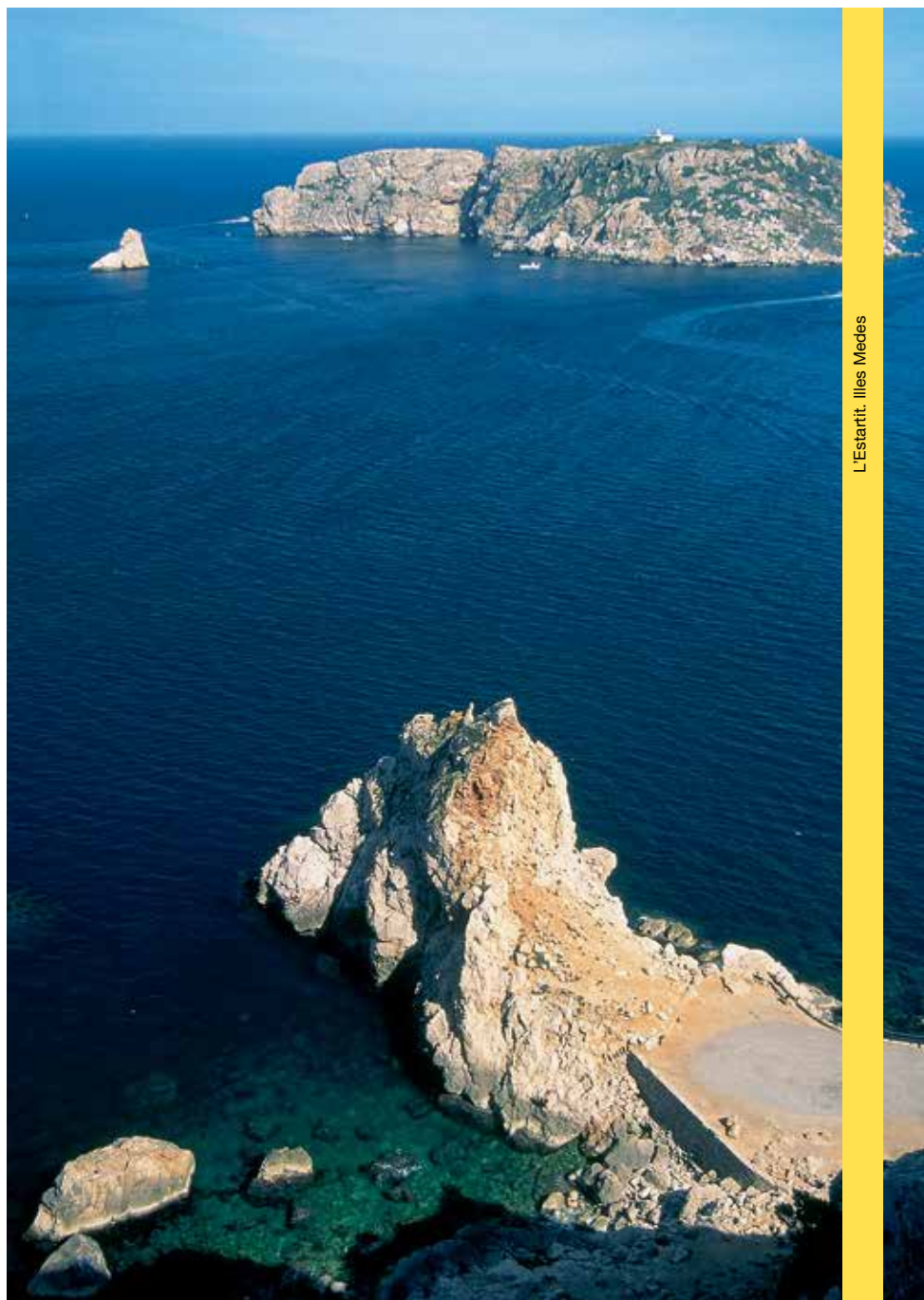
El Baix Empordà o Empordanet es correspon amb la zona central de la Costa Brava i s'inicia al massís del Montgrí, una muntanya que la gent de la zona coneix com el *cap del bisbe*. A tocar el Montgrí, s'estén la plana al·luvial del Ter, que desemboca prop de l'Estartit, en una rica extensió de conreus cap a l'interior, seguint les conques del Ter i del Daró. Al sud, després de la llarga platja de Pals, la serra de les Gavarres arriba al mar formant una costa molt accidentada amb cales delicioses: des de Begur fins a la badia de Palamós. Passat Palamós, a la vall d'Aro, la costa torna a ser accidentada.

L'interior és un paisatge fèrtil amb pobles i castells medievals, places porxades i torres de guaita de quan del mar, als segles *xvi* i *xvii*, arribaven corsaris. Els nuclis històrics, fortificats, són a l'interior (Palafrugell, Torroella de Montgrí, Pals, Peratallada o Calonge). A la costa només hi havia quatre barraques de pescadors que van donar lloc a nuclis mariners convertits avui en llocs de bon turisme (Tamariu, Llafranc o Calella de Palafrugell). Palamós i Sant Feliu de Guíxols són les úniques poblacions grans

que van créixer vora el mar. En el segle *xix*, els boscos d'alzines de les Gavarres i l'Ardenya van propiciar una important indústria surera. Mariners i comerciants (*els indians*) van marxar cap a Amèrica. Alguns van tornar enriquits i es van fer àmplies cases d'estil colonial (Begur n'és bona mostra). L'antic contraban ha deixat una extensa xarxa de camins de ronda que avui, ben senyalitzada, permet resseguir l'espina dorsal d'una costa ja mítica.

### **Montgrí: Torroella, l'Estartit i les illes Medes.**

Al peu del Montgrí, Torroella, on el rei Joan I hi feia estades durant el segle *xiv*, té monuments de gran riquesa: el palau del Mirador, les muralles, la torre de les Bruixes, la plaça Major, les cases senyorials i l'església gòtica de Sant Genís, marc del conegut Festival Internacional de Música. Hi ha un curiós Museu de la Mediterrània (Can Quintana) i el Palau Solterra (s. *xv*), amb una important col·lecció de pintura contemporània. Rere el poble, i dalt del Montgrí, l'esvelt castell del segle *xiii* (un castell que mai no s'acabà), té unes vistes immillorables al mar i a la plana de l'Empordà. Vora Torroella, l'Estartit va ser un barri de pescadors fins al segle *xix*. Avui és una



L'Estartit. Illes Medes



popular destinació de vacances amb un actiu port esportiu. Els set illots coneguts com a illes Medes són una important reserva ecològica i una destinació molt desitjada pels bussejadors. Amb una reserva protegida de corall, hi ha vaixells amb fons de vidre que fan la ruta a les Medes. Al nord de l'Estartit, allà on el massís del Montgrí arriba a l'aigua, hi ha els penya-segats més alts de Catalunya (100 m d'alçada) amb túnels navegables, com el de la Foradada. Només s'hi accedeix per mar i a peu per rutes de senderisme. I al sud, a les desembocadures dels rius Ter i Daró hi ha excel·lents rutes per fer a peu per llacunes salades i dunes mòbils.

**La Bisbal d'Empordà i l'interior medieval.** La Bisbal d'Empordà, capital comarcal del Baix Empordà, és una ciutat tranquil·la a la plana del Daró. Ciutat amb una molt bona oferta de brocanters i una llarga tradició de ceràmica amb

segell propi: argila vermella acabada amb blaus, verds i grocs. Coneguda com la *capital catalana de la ceràmica*, té una escola de prestigi, molts tallers artesans oberts al públic (al carrer de l'Aigüeta) i el Terracotta Museu. El castell-palau dels Bisbes de Girona és un exemple preciós del romànic civil català. L'església barroca de Santa Maria conserva dues interessants figures paganes: el Drac i l'Àliga. La Bisbal és ciutat de bones pastisseries (proveu els bisbalencs) i de bon passejar (pel pont medieval sobre el Daró o per *les Voltes*, a les cases del 1800).

Vora la Bisbal d'Empordà, s'estén un paisatge aturonat amb un mosaic de conreus, masos fortificats, teulats mediterranis i pobles medievals de gran interès: carrerons de pedra estrets, places porxades, torres de defensa i un complex sistema de muralles en una terra que, sovint, veia com del mar arribava el perill. El municipi de

Forallac n'agrupa uns quants. El més gran és **Peratallada**, que va ser alçat sobre pedra tallada amb tres recintes per protegir el castell i el palau. Els vells carrerons aboquen a la plaça Major, una bella plaça porticada amb bons restaurants. **Vulpellac** té un excel·lent palau gòticorenaiixentista i l'església romànica de Canapost, amb una extraordinària necròpolis. **Sant Julià de Boada**, **Palau-sator**, **Cruïlles**, **Sant Sadurní de l'Heura** i **Monells**, pobles medievals amb places porxades i sòbries esglésies. Entre poble i poble, una ruta de senderisme permet assaborir un paisatge amable que l'escriptor Josep Pla, un dels qui millor ha escrit sobre la Costa Brava, va batejar com *l'Empordanet*.

**Ullastret**, més al nord, és conegut pel jaciment iber, cultura autòctona d'aquesta part de la Mediterrània de fa més de 2500 anys. Avui és un dels principals jaciments arqueològics d'aquesta època, amb cases i muralles excavades i un museu. I més a l'interior, el petit nucli de **Púbol** conserva el castell del segle XIV que Dalí va regalar a Gala i va restaurar com només ell sabia. Prop de Púbol, el castell medieval de **Foixà** demana una visita, com també la processó de Verges, on cada Pasqua les calaveres de la coneguda Dansa de la Mort ens recorden que la mort no perdona: *Nemini parco*, duen escrit a les dalles.

**Pals i Begur** són dos pobles de visita obligada. Pals té tres nuclis habitats: el poble de Pals, la



Ullastret. Poblament iber



Pals. Carrer medieval



Begur. Sa Riera

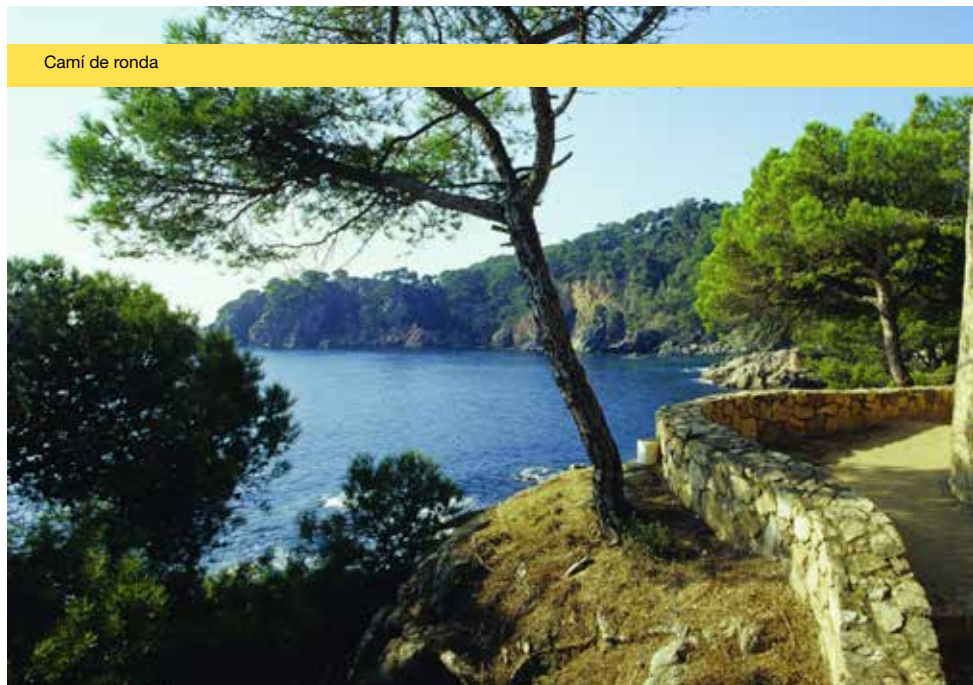
platja (3,5 quilòmetres de llargada molt estimats pels amants del surf de vela) i els Masos de Pals. El poble, construït dalt del turó del Pedró amb vistes de 360 graus a la plana (aneu al mirador Josep Pla), és una de les viles medievals més ben conservades de Catalunya, amb l'església gòtica de Sant Pere, les muralles i la Torre de les Hores. Vora seu, hi ha una rica plana de masos fortificats i aiguamolls on es cultiva arròs des de temps ancestrals (els millors restauradors el vénen a buscar aquí). Diu la llegenda que aquí, als estanys de Pals, hi ha nits on se sent el crit d'un ocell: el bruel. El que no diu la llegenda és que l'orografia de la zona fa bufar la tramuntana amb un so molt peculiar.

Molt a prop de Pals, **Begur** és un poble crescut al peu d'un castell situat dalt d'un promontori. El nucli urbà, molt cuidat, té nombroses vil·les de

principi del segle xx, quan alguns dels qui havien emigrat a Amèrica tornaven enriquits i es feien cases amb grosses balconades, patis enjardinats i belles pintures murals. Cal anar i deixar-se endur per la remor del mar a les cales i platges del poble (**sa Riera, Aiguafreda, sa Tuna, Fornells i Aiguablava**), amb el conegut parador de turisme dalt la penya de la Punta des Mut), o passejar per les cabanes dels pescadors que s'han convertit en cases d'estiu. La transparència de l'aigua i la força de les muntanyes que cauen brusques al mar, no han canviat. Són cales d'una gran bellesa.

**La costa central del Baix Empordà: la Costa Brava feréstega.** De Begur a Palamós s'estén una de les zones més agrestes de la Costa Brava. Quan els penya-segats ho permeten, pels camins entre pins i cales idíl·liques es pot

Camí de ronda







Platja d'Aro



Port de Palamós

gaudir de tots els blaus. **Tamarit**, antic poble mariner, té les cales Cabres, Marquesa i Aigua Xelida. **Llafranc**, actiu port esportiu i amb molt bones vistes des del far situat al cap de Sant Sebastià, té cala Pedrosa i cala de Gens. I **Calella de Palafrugell**, a més d'una de les vistes més reproduïdes de la Costa Brava (els porxos del Port Bo), té moltes platges degut als esculls del seu litoral (Canadell, Port Pelegrí, Can Palau, Port de Malaespina) i racons de somni com el Golfet, cala Massoni o el Crit, que recorda el rapte d'una donzella. La popular cantada d'havaneres amb rom i cafè cremat (el conegut cremat) del mes de juliol és molt estimada. També a Calella de Palafrugell, al jardí botànic de Cap Roig, hi conviuen plantes autòctones i exòtiques sobre terrasses que miren al mar i un interessant parc escultòric. Cada estiu s'hi celebra el Festival de Jazz de la Costa Brava.

A l'interior, a **Palafrugell** es pot visitar la casa natal de l'escriptor Josep Pla (1897-1981) i

caminar pel barri antic al voltant de l'església de Sant Martí i del mercat, amb molts bons productes de la zona. El passat de Palafrugell està associat a la riquesa que va portar la indústria surera. L'interessant Museu del Suro n'és testimoni. També en una antiga fàbrica surera, a Can Mario, s'exposa una excel·lent col·lecció d'art contemporani.

### **Palamós, Platja d'Aro i Sant Feliu de Guíxols.**

Tot Palamós respira pesca. Situat en una gran badia, és el primer port pesquer de la Costa Brava. Les competicions de vela, la processó marítima de la Verge del Carme (patrona dels pescadors) i les conegudes gambes, fan honor a aquesta capitalitat de la pesca. Amb dos ports grans (l'esportiu i el pesquer), el nucli antic es va construir en un sortint rematat per la punta del Molí, on hi ha el far. No deixeu d'anar a la llotja de peix quan barcasses i vaixells tornen del mar. I al Museu de la Pesca, únic en la seva especialitat. Palamós té bones cales i platges: la Fosca (amb un ampli barri residencial), s'Alguer

i es Castell, encara verge. Al sud de Palamós, **Sant Antoni de Calonge** és avui un gran centre turístic i, ja a l'interior, el poble de **Calonge** té un interessant castell medieval. De Palamós cap al sud, hi ha un camí de ronda que porta per llocs emblemàtics (com la platja de la Torre Valentina) fins a Platja d'Aro, població que, al llarg dels més de 2 quilòmetres de platja, concentra una verdadera ciutat al servei del lleure.

El veí Cap Roig, de la mà de la parella d'aristòcrates russos Woevowsky, va ser pioner en la urbanització de luxe a començaments de segle xx. I molt a prop, a **s'Agaró**, l'arquitecte gironí Rafael Masó (1880-1935) el 1920 va rebre l'encàrrec de dissenyar una ciutat-jardí vora el mar de gust noucentista i línies clàssiques. Amb temples grecs, miradors, balustrades i un hotel mític: La Gavina.

A l'interior, la petita vall d'Aro convida a la ruta pausada. Castell d'Aro, amb l'elegant castell de Benedormiens del segle xi (avui un espai d'art); **Santa Cristina d'Aro**, amb l'església romànica i el Museu de la Màgia; i el poble de **Romanyà de la Selva**, una talaia amb vistes a la vall, escenari d'algunes novel·les de l'escriptora Mercè Rodoreda (1908-1983), que hi va viure els últims anys de la seva vida, té una preciosa església preromànica (s. x) i un sepulcre megalític imponent (el dolmen de la Cova d'en Daina). Al seu terme, a **Solius**, es conserva un esvelt monestir benedictí. Aquí, al cor de les Gavarres, la ruta verda del carrilet, antic tren de via estreta, forma part de la xarxa de cicloturisme de la Costa Brava.

**Sant Feliu de Guíxols** és una de les poblacions més grans de la Costa Brava que va créixer amb la indústria surera i una important activitat a ultramar (encara hi ha unes drassanes). Conserva un ric patrimoni d'arquitectura modernista i noucentista (el casino La Constància, arabitzant




Romanyà de la Selva. Dolmen de la Cova d'en Daina



Sant Feliu de Guíxols. Porta Ferrada

i de color albercoc, i les vil·les de la platja de Sant Pol). Té també un interessant pòrtic preromànic al monestir benedictí de Sant Feliu (s. x): la Porta Ferrada, que ha donat nom al conegut festival de música que s'hi celebra a l'estiu. A l'antiga casa de naufragis, es pot visitar el Museu d'Història del Salvament Marítim. Al sud del poble, a l'ermita de Sant Elm, al turó del mateix nom, hi ha bones vistes als penya-segats del massís de les Cadiretes. Va ser aquí on va néixer el nom de Costa Brava. A l'interior de Sant Feliu, l'espectacular pedra basculant, la Pedralta, és molt estimada pels habitants de la zona. A Sant Feliu s'hi menja bon peix blau (conegut com a peix ganxó) i uns bunyols (dolços de quaresma) diferents de tots els de la Costa Brava.





## **La Selva. La comarca de l'aigua i dels boscos**

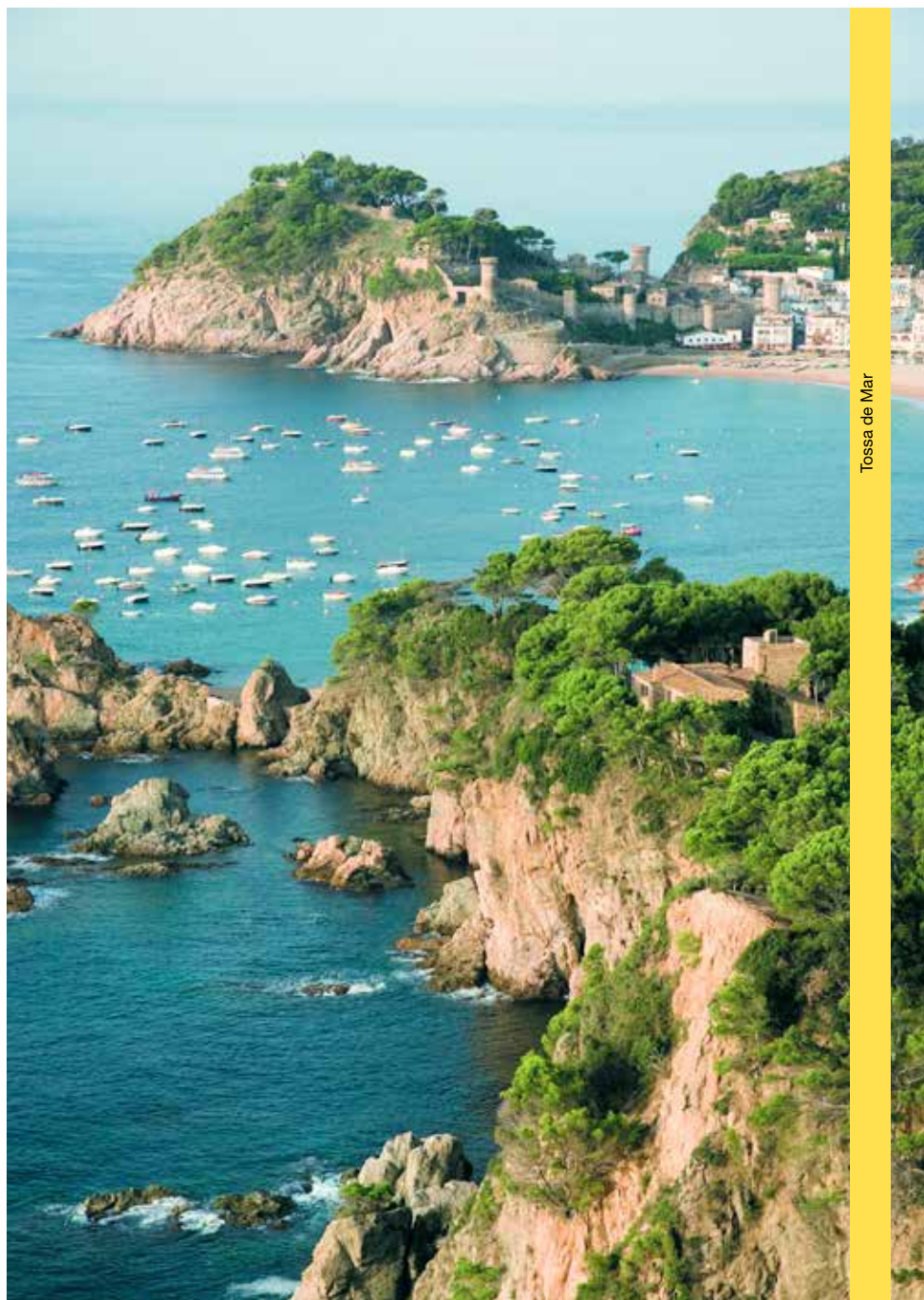
L'extrem sud de la Costa Brava forma part de la comarca de la Selva. El paisatge honora el seu nom: lloc de boscos, rieres, fonts, aigües termals i una costa amb alts penya-segats. L'última població de la Costa Brava (o la primera, tant se val) és Blanes, un poble mariner que, junt amb Lloret i Tossa, són una destinació turística de primer ordre, amb jardins botànics (els jardins noucentistes de Lloret i el botànic de Blanes) i bones cales i platges. El massís de l'Ardenya o de Cadiretes, que forma part de la serralada Litoral, arriba al mar entre Sant Feliu de Guíxols i Tossa de Mar en un tram deliciosament abrupte.

A l'interior, la depressió de la Selva s'estén des de la serralada Litoral fins a les Guillerries i el massís del Montseny al nord-oest. Es tracta d'una fossa tectònica enfonsada, travessada per grans falles, fet que, lligat a una considerable activitat geotèrmica en el subsòl, explica les seves aigües termals (en alguns punts, l'aigua

brolla del terra a 60°C). Va ser així com, fa més de cent anys, Caldes de Malavella, Sant Hilari Sacalm i Santa Coloma de Farners van veure com metges del país descobrien els beneficis de les seves aigües i impulsaven l'arribada d'una burgesia urbana en aquests nuclis. Avui, els balnearis històrics han enriquit l'elegància dels seus edificis modernistes amb les noves teràpies de l'aigua. El paisatge és boscós, amb alzinars, rouredes, pinedes, boscos de ribera i corrents d'aigua que abasteixen els rius Tordera i Ter. Els castells de quan aquesta zona feia de frontera entre els móns àrab i cristià fan més interessant l'interior d'una costa que, en el seu extrem sud, regala aigua, bosc i jardins.

### **Tossa, Lloret i Blanes, la Costa Brava pionera.**

Una de les imatges que, ja als anys 1960, van fer de la Costa Brava una destinació turística de primer ordre és el castell de Tossa de Mar. El promontori, conegut com a cap de Tossa o cap d'Or, separa la petita cala des Codolar de la



Tossa de Mar



Blanes



Passeig Marítim de Lloret de Mar

platja Llarga, que s'estén per la badia de Tossa. Set torres amb corseres i una muralla de merlets del segle XII tanquen la Vila Vella, poble medieval amb restes de l'església antiga i el palau gòtic del Governador (s. XIV). El Museu Municipal, situat al palau del Batlle, és testimoni del pas per Tossa de Marc Chagall, André Masson, Joaquim Sunyer i altres pintors captivats per aquest paisatge. Al far, hi ha un original Centre d'Interpretació dels Fars de la Mediterrània. Tossa té bones platges, com Llorell i Morisca, i un dels paratges més bells d'aquesta costa: la carretera que va fins a Sant Feliu de Guíxols (25 km de revolt rere revolt) per les cales de Salions, Futadera, Giverola i Pola.

**Lloret de Mar** és el primer nucli turístic en capacitat de la Costa Brava. Aquell poble mariner que va créixer en una llarga platja delimitada per la punta de sa Caravera i per sa Caleta, ha canviat molt. En queden les platges (cala Canyelles i sa Somera al nord, i la platja de Fenals i Santa Cristina al sud), les cases d'època del passeig marítim, la processó marinera del juliol, quan les barques enramades porten les relíquies de Santa Cristina, i el record que es conserva al Museu del Mar, situat a l'edifici indià de can Garriga amb una extensa col·lecció de maquetes de vaixells. Lloret, tot un mite del turisme jove anglès i alemany, concentra una gran capacitat hotelera i de serveis turístics, inclòs un casino de joc. A l'entrada del poble, hi ha un monumental sepulcre romà. Els jardins noucentistes de Santa Clotilde (1919), amb estàtues mirant al mar, brolladors i balustrades clàssiques, van ser dissenyats per l'arquitecte Rubió i Tudurí.

A **Blanes** acaba (o comença) la Costa Brava. Sa Palomera, un rocall entre el port i la platja, n'és la fita simbòlica. Aquest poble mariner

amb gran tradició de navegació de cabotatge, va créixer en una badia semicircular dominada per un turó on s'alcen les restes del castell de Sant Joan. Té un bon passeig marítim i un conjunt monumental amb edificis gòtics fets pel llinatge dels vescomtes de Cabrera, com el palau senyorial o la font del carrer Ample, una excepcional font octogonal del segle xv. L'Institut d'Investigació Pesquera exhibeix un interessant aquari de fauna mediterrània. Però Blanes té dos importants jardins botànics: el Pinya de Rosa, especialitzat en cactus i plantes tropicals, i el Marimurtra, entre les cales de Sant Francesc i la Forcanera. Fundat per Karl Faust i dissenyat per Josep Goday el 1928, és un magnífic jardí que mira al mar amb més de 6000 espècies.



Jardins de Santa Clotilde de Lloret de Mar

### **L'interior de la Selva i les aigües termals.**

Les aigües de **Caldes de Malavella** tenen una llarga història. Les termes romanes que s'han conservat són testimoni d'una antiga tradició termal que, a meitat del 1800, va situar el poble en el circuit dels grans balnearis europeus. La burgesia urbana va deixar-hi un ric patrimoni modernista. La comercialització de les seves aigües amb gas (Vichy Catalán, tot un clàssic al país) ha arribat fins avui. A Caldes queden dos grans balnearis, el Prats, amb àmplies sales de sostres alts i bons jardins, i el Vichy Catalán, magnífica obra modernista neoislàmica de Gaietà Buïgas de 1898.

**Santa Coloma de Farners**, capital de la comarca situada en plena depressió de la Selva, és un lloc de camins verds, bones fonts (com la de Sant Salvador) i bones aigües (banyarí Termes Orion). El castell de Farners (s. xi), el santuari romànic i barroc, i el mercat dels dilluns a la plaça porxada completen la visita. A la tardor, s'hi celebra la Fira de la Ratafia, aquest licor dolç tan català fet amb

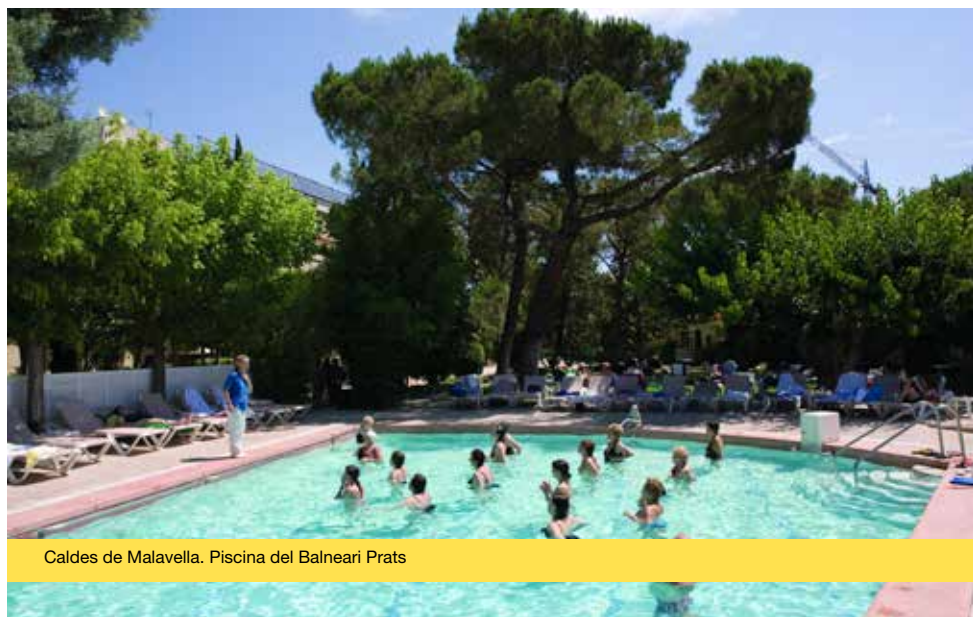


Jardins Marimurtra de Blanes

herbes remeieres i una sàvia tradició. Prop de Santa Coloma, hi ha una interessant ruta per monestirs romànics (**Sant Pere Cercada**, **Sant Andreu de Castanyet** i **Sant Miquel de Cladells**) i pels pobles de **Sant Hilari Sacalm** (amb fonts d'aigües medicinals), **Osor** (amb grans boscos de castanyers), **Anglès** (amb un interessant barri antic) i **Amer** (amb la seva àmplia plaça porxada).

**Hostalric**, al sud, és l'antiga capital del vescomtat de Girona-Cabrera. Poble alçat amb vistes al riu Tordera i lloc de pas estratègic entre Barcelona i Girona, té un gran castell medieval que al segle XVIII va ser convertit en fortalesa militar per defensar la zona a la Guerra del Francès. El castell va viure cruentes batalles, com la de l'hivern de 1810: més de 3000 bombes en només dos dies. El seu recinte de muralles (600 metres amb set torres cilíndriques)

és impressionant. **Breda**, als peus de la muntanya del Montseny, té una llarga tradició de terrissa popular i un museu del ceramista i pintor Josep Aragay (1889-1973). L'església del monestir benedictí de Sant Salvador, amb el seu imponent campanar (32 metres en picat) i una majestuosa nau, s'ha guanyat el nom de *catedral de la Selva*. El poble d'**Arbúcies**, ja al cor del **Parc Natural del Montseny**, a més d'una ruta pels paisatges que van inspirar el pintor Santiago Rusiñol, conserva el castell dels vescomtes de Girona-Cabrera. Del gran castell de Montsoriu, escrivia el cronista medieval Bernat Desclot: "un dels més bells i nobles del món". No li faltava raó.







Església de Breda



Hostalric. Castell

## Girona, ciutat exquisida

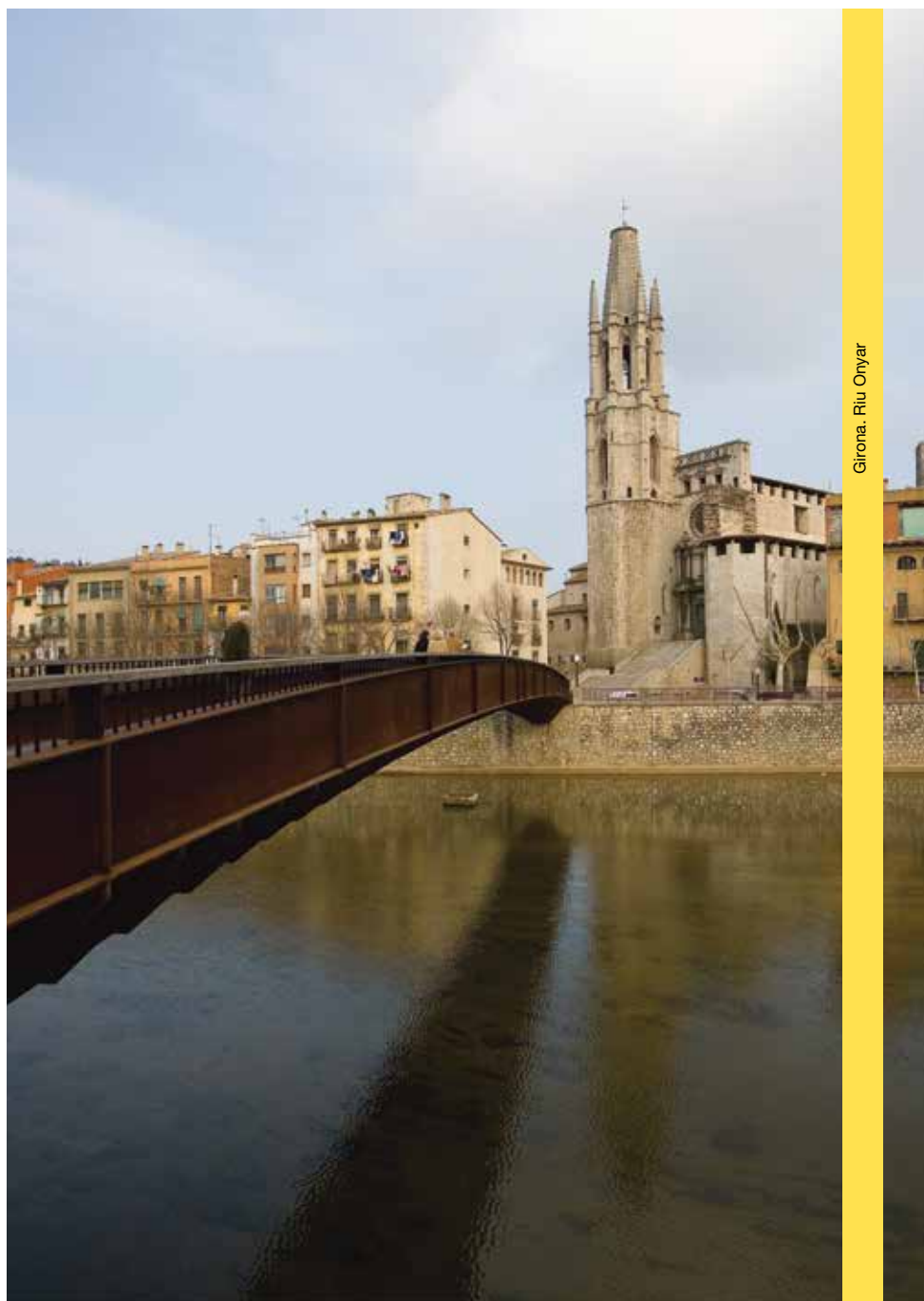


Capital de la regió de la Costa Brava i una de les capitals catalanes, Girona és una ciutat mitjana amb un ric patrimoni històric. Ciutat universitària i actiu lloc de serveis, propera a la costa i al Pirineu, i amb un aeroport internacional, és una de les ciutats més estimades del país. Situada a la vall del Ter quan aquest riu entra a la ciutat, a la seva riba hi ha el parc urbà més gran de Catalunya, la Devesa. El riu Onyar, al seu pas pel centre històric, ha donat lloc a una imatge que identifica la ciutat: les cases pintades amb tons florentins davant d'unes aigües tranquil·les creuades per diferents ponts com el Pont de Ferro (de l'arquitecte Gustave Eiffel). A la riba est, hi ha el nucli històric. A l'altra, la ciutat moderna.

Punt estratègic en la ruta nord de la Via Augusta, va ser primer ciutat romana, seu d'un bisbat des del segle v i centre del comtat del mateix nom des d'època carolíngia. Ja en temps moderns, la seva resistència en la guerra contra Napoleó (1808-1809) va ser llegendària. El seu casc antic és presidit per la **catedral**, amb un nucli majestuós (una escalinata barroca de quasi 100 graons). El gros campanar i el claustre són romànics, la nau és gòtica i la façana

barroca. La nau única és la més ampla (quasi 30 metres) de l'arquitectura medieval europea. El temple conserva una peça tèxtil romànica extraordinària: el **Tapís de la Creació** (s. XI). I al Museu Capitular s'exposa un bell **Beatus** (s. X) amb una de les poques autores dones que ens han arribat d'aquests segles: Ende. El **Museu d'Art**, situat al Palau Episcopal, és de visita obligada per qui estimi l'art romànic i gòtic. Rere la catedral, el passeig per l'**antiga muralla** és un mirador impagable. Si voleu saber més del seu passat, al **Museu d'Història** us ho explicaran.

Als peus de la catedral, podeu descobrir un **call o barri jueu** conservat com pocs. Al voltant del **carrer de la Força** i l'edifici d'Isaac el Cec (avui seu del **Museu d'Història dels Jueus**), hi va viure durant 600 anys una activa comunitat jueva fins a la seva expulsió, el 1492. Un call amb els seus banys rituals, les sinagogues i una important escola cabalística amb savis de nom com Nahmànides o Bonastruc ça Porta. Junts a la catedral, passat el portal de Sobreportes, dues esglésies configuren el perfil de la ciutat vella: el monestir de **Sant Pere**

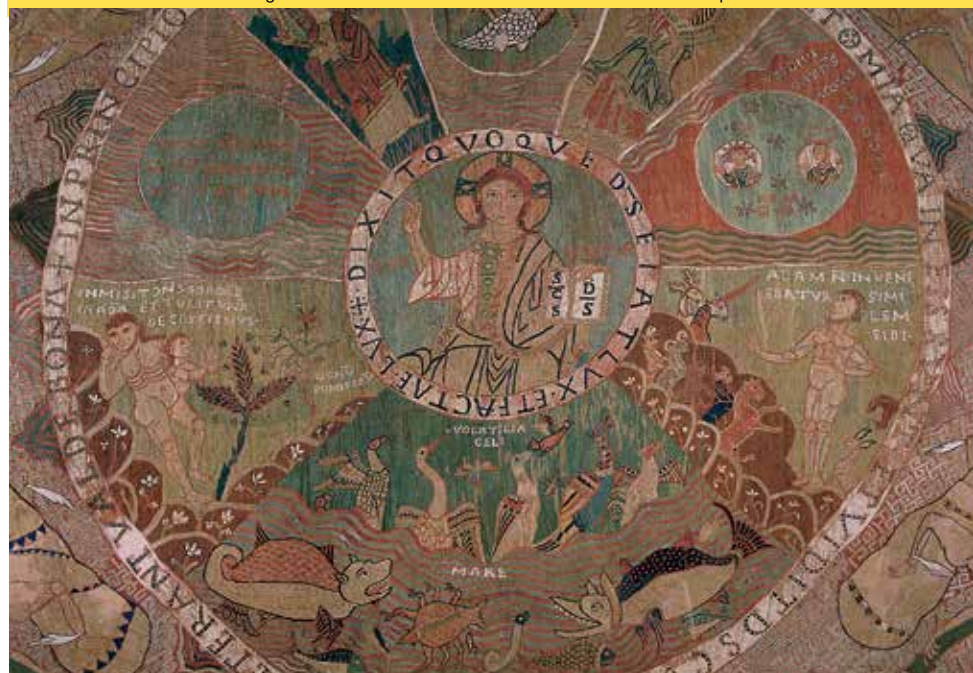


Girona. Riu Onyar



Monestir de Sant Pere de Galligants ↑

Tapis de la Creació. Catedral ↓



de **Galligants** (s. XI-XII), seu del **Museu Arqueològic**, amb una magnífica nau gòtica i un claustre, i **Sant Feliu**, a tocar el riu Onyar, compendi de diferents estils que ha conservat els sepulcres paleocristians del presbiteri de quan el cristianisme era perseguit. A Sant Feliu hi ha la capella dedicada al patró de la ciutat, d'on va sortir (diu la llegenda) un eixam de mosques que va foragitar els francesos en el setge del 1285. Els **Banyes Àrabs** és un singular edifici romànic que es va fer seguint un model nord-africà.

El nucli històric de Girona té edificis notables i racons memorables: l'**església de Sant Nicolau**, l'edifici gòtic de la **Pia Almoïna**, els convents de **Sant Domènec** (avui seu universitària) i el del **Carne**, les cases nobles del **carrer dels Ciutadans** com el **Palau Agullana** i la **Fontana d'Or** (hi veureu bones exposicions), la **plaça del Vi**, les voltes de la **Rambla de la Llibertat**. Però Girona també és rica en llegendes de l'imaginari popular com la bruixa de la catedral (pecadora convertida en pedra a la façana nord del temple), la Cocollona (el monstre que creua el riu les nits de lluna plena) o el cul d'una lleona que porta sort si és besat (davant de l'església de Sant Feliu). Una ciutat per passejar amb una variada oferta de restaurants i botigues de disseny i d'artesanía.

A l'altre cantó del riu, destaquen la **Farinera Teixidor** i la **Casa de la Punxa**, part del llegat de l'arquitecte noucentista Rafael Masó. En aquesta part de la ciutat es pot visitar un museu únic: el **Museu del Cinema**. Obert amb el fons del col·leccionista Tomàs Mallol, és un vertader viatge per la passió i l'enginy que van fer possible el cinema.



Catedral



Carrer de Manuel Cúndaro al call

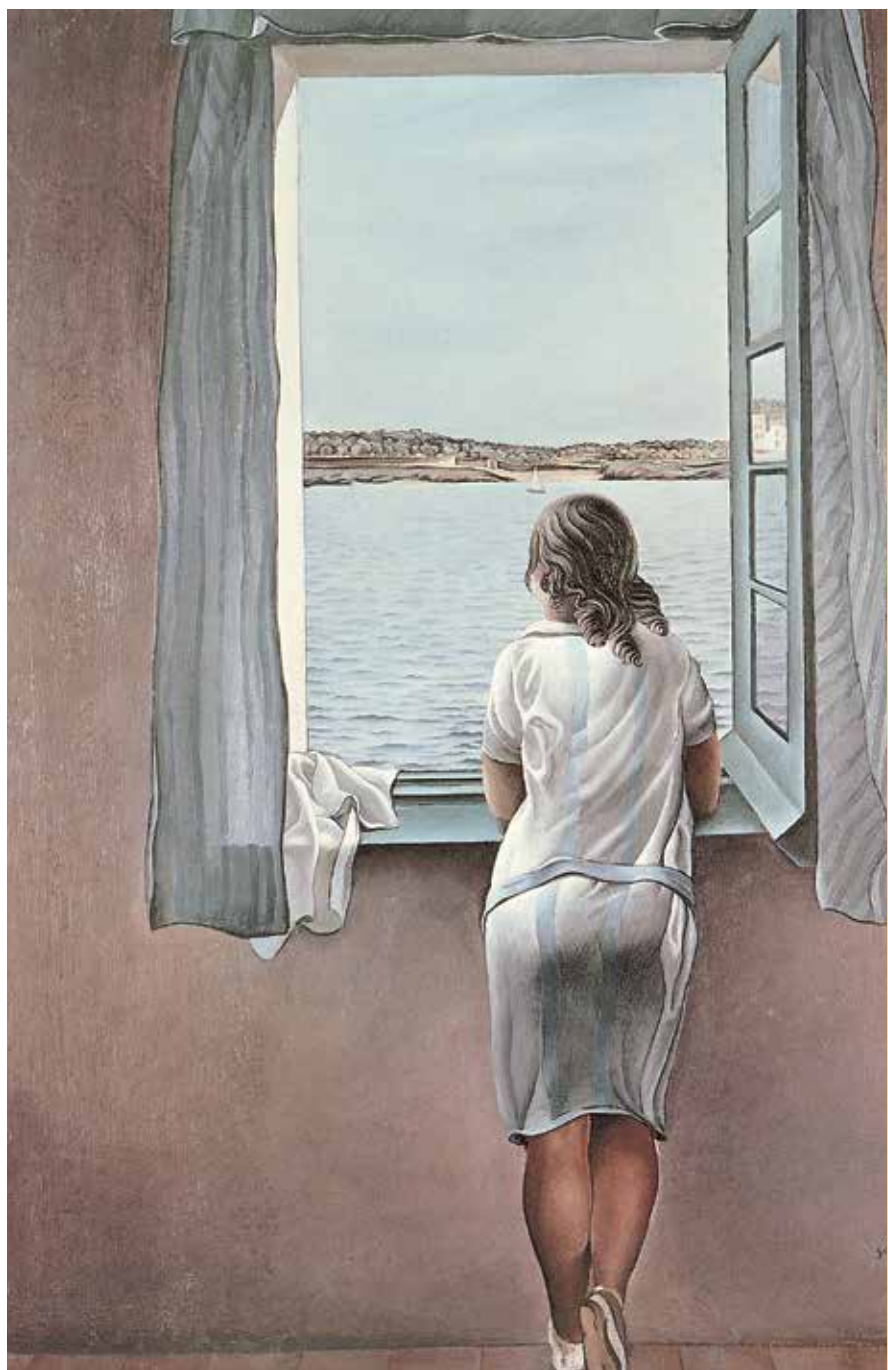
## Figueres, una ciutat per a un pintor

Dalí fa honor a la capacitat inventiva de la capital de l'Alt Empordà. I és que Figueres és cap i casal de la tramuntana, aquest vent amb atributs de genialitat. Ciutat mitjana situada a la plana empordanesa, és una capital des de temps moderns.

Una ciutat de tradició republicana que va créixer al voltant de **la Rambla**, un passeig urbà amb cafès històrics com el de l'antic Hotel París, i una ruta d'edificis modernistes i noucentistes (destaca el teatre El Jardí). L'oferta de museus de la ciutat invoca el gust pel descobriment. El **Museu del Joguet** té una curiosa col·lecció de joguines de tots els temps. El **Museu de l'Empordà** ofereix un viatge pel llegat artístic d'aquesta terra enriquit amb un espai per a l'art contemporani més actual. El **Museu de la Tècnica** exposa objectes que ens han fet la vida més fàcil. Però de tots destaca el conegut Teatre-Museu Dalí.

**El Teatre-Museu Dalí.** Inaugurat el 1974 pel mateix pintor sobre un antic teatre enfonsat durant la Guerra Civil, només l'edifici és tota una experiència en si mateix: un amfiteatre cobert amb una cúpula transparent, ous gegantins al teulat, pans a les parets... S'hi exposen pintures de totes les èpoques de la vida del pintor però també sostres i murals, objectes surreals i altres sorpreses. Al Teatre-Museu, un dels més visitats (més d'un milió de visitants l'any) de l'Estat espanyol, hi trobareu cotxes on plou eternament al seu interior, hologrames impossibles, llavis de dona que fan de sofà... i així, fins a 1500 peces. Dalí hi és enterrat.

A Figueres s'hi menja bé, amb cuines cèlebres i altres de nova generació. Al mercat de **la plaça coberta** hi arriben tots els productes naturals de la zona. No deixeu de visitar l'extraordinari **castell de Sant Ferran**, la fortalesa més gran



Noia a la finestra. Dalí



Rambla de Figueres

d'Europa en el seu gènere. Situat dalt d'un turó de gran obertura a la plana empordanesa, és una immensa fortificació militar del segle XVIII per protegir les terres de frontera. La visita al soterrani, un dipòsit d'aigua de 40 milions de litres, és una experiència digna dels relats dels grans viatgers.



Castell de Sant Ferran







Façana del Teatre-Museu Dalí ↑

Pati central. Teatre-Museu Dalí ↓





## Banyoles: la vida vora l'estany

Banyoles ha viscut sempre emmirallada a les aigües del seu estany: dos quilòmetres de llarg i sis quilòmetres de perímetre. Habitat des de temps ancestrals com testimonien els seus jaciments prehistòrics (com el Parc Neolític de la Daga), l'estany de Banyoles beu d'aigües subterrànies, d'aqüífers, i desguassa al riu Terri a través de cinc punts canalitzats que creuen Banyoles.

Des de l'aire, té forma de número vuit, tot i que el seu sistema lacustre configura al voltant petits estanys que canvien amb el temps. Situat rere la plana empordanesa i amb la serra de Rocacorba a ponent, alimenta una frondosa vegetació i dóna vida a nombrosos ocells aquàtics. Lloc de bon passeig apte per al turisme familiar per als amants de l'esport i el

silenci. A la riba occidental, hi va créixer la ciutat de Banyoles.

Capital de la comarca del Pla de l'Estany, el poble es va estendre al voltant del monestir benedictí de **Sant Esteve** (edifici neoclàssic sobre restes gòtiques). El sistema de recs que drenaven l'estany aviat es va utilitzar per als cultius i les indústries (teixits, paper, farina, cànem). L'església gòtica de **Santa Maria dels Turers**, la **Llotja del Tint**, la **Pia Almoina** (s. XIV), la **plaça Major** porticada, són testimoni d'una capitalitat que encara avui exerceix. El **Museu Arqueològic** exposa la coneguda *mandíbula de Banyoles*, les restes més antigues (paleolític inferior) d'un català, i el **Museu Darder**, un bon fons d'història natural. Amb una llarga tradició de rem i de piragüisme, la ciutat va ser





Piragüisme a l'estany de Banyoles ↑

Plaça Major de Banyoles ↓



subseu dels Jocs Olímpics el 1992 i capital del Campionat Mundial de Rem el 2004. Hi podeu practicar tota varietat d'esports.



A la riba est de l'estany, **Porqueres** és un municipi de petits nuclis rurals amb una magnífica església romànica, el santuari de Sant Patllari, un dolmen i el **bosc de les Estunes**, amb formacions geològiques inquietants i misterioses. Al nord, **Esponellà** té un gran pont medieval, **Palol de Revardit** un castell fortificat i **Crespjà**, una preciosa **església romànica** i una excel·lent producció de mel. La visita a les **coves prehistòriques de Serinyà** completa la ruta.



Coves de Serinyà

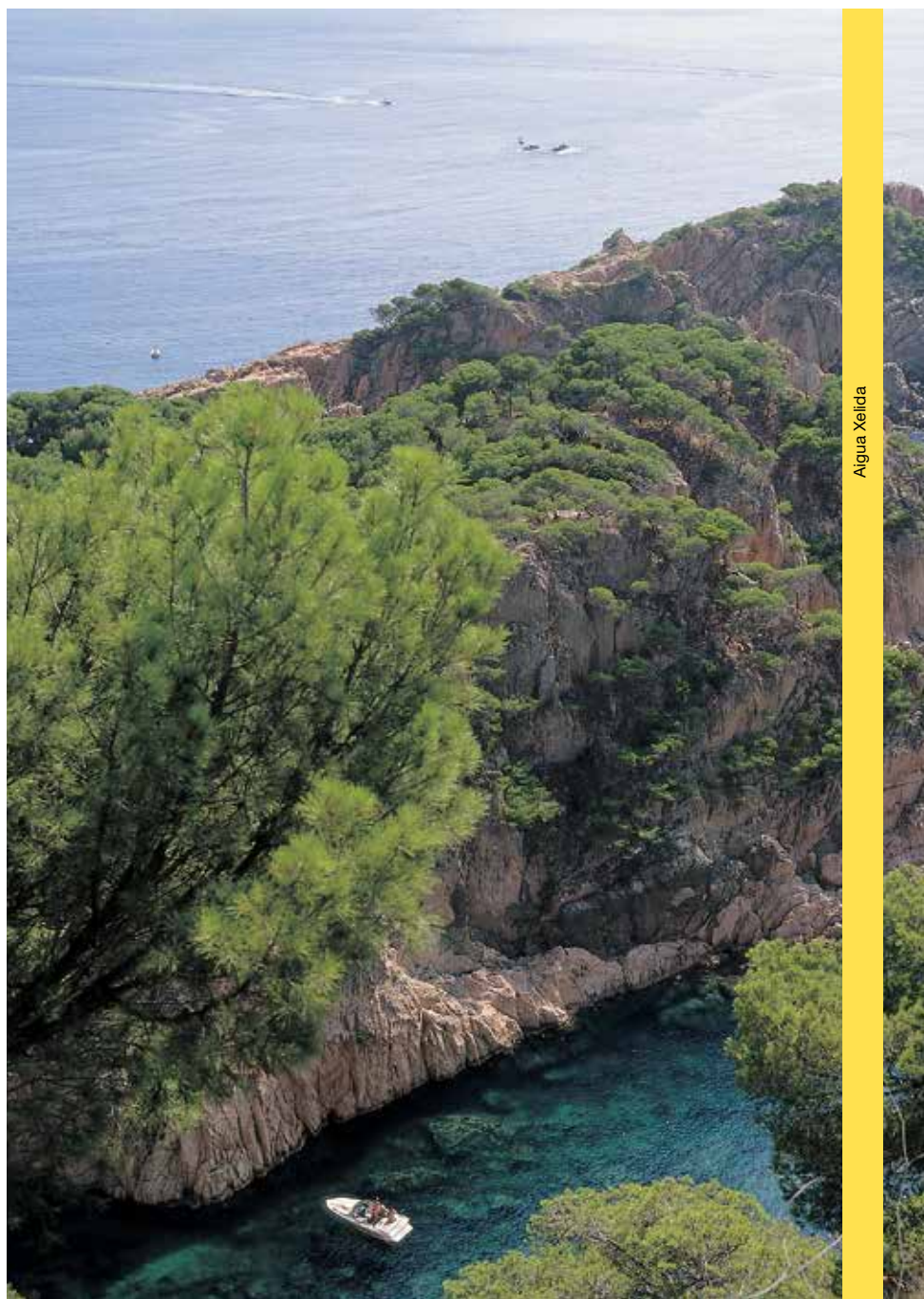
## Entre la terra i el mar: camins de ronda i jardins d'aristòcrata

La Costa Brava sempre ha estat una costa viscuda. Pescadors i mariners, traginers i contrabandistes, faroners i viatgers hi han deixat la seva petjada humana i vital. Descobrir els antics camins de ronda, els projectes d'aristòcrates sensibles a la natura i els antics fars, és conèixer una altra Costa Brava.

Els camins de ronda són petits senders que ressegueixen la franja costanera. Originàriament, van ser oberts per prevenir el mar de possibles atacs de pirateria, accedir a edificacions aïllades com els fars, comunicar nuclis litorals i vigilar contrabandistes. En aquests corriols vora l'aigua uns s'escapaven i altres perseguïen. Però també van ser utilitzats, és clar, per pescadors, pagesos i traginers que traslladaven la seva producció. Els camins de ronda acostumen a tenir una singular bellesa: fets en llocs on la terra s'uneix amb el mar, fan

possible l'accés a indrets quasi verges.

Avui, els antics camins han estat arrenjats i senyalitzats seguint els estàndards internacionals de les rutes de senderisme. Quasi tots els municipis disposen d'un tram més o menys llarg de camí de ronda. El millor és informar-se'n a cada poble. Tot i així, hi ha trams que, pel fet d'haver estat pioners o per la seva naturalesa espectacular, han esdevingut mítics. I així, la zona àrida i ventada de **cap de Creus** al nord, el paisatge fluvial de **la Gola del Ter**, prop de Torroella de Montgrí, i el tram central de la Costa Brava, que es pot recórrer quasi sencer per camins vora l'aigua: des de l'Estartit fins a Sant Feliu de Guíxols, passant per Begur, Palamós, Calonge i Platja d'Aro. En aquest tram central, hi ha camins emblemàtics, com el que va de **Sant Antoni de Calonge fins a Platja d'Aro**, el de **Calella a Llafranc**, el d'**Aiguablava**



Aigua Xelida

a **Tamariu**, el de **les cales de Begur**, el de **Sant Feliu de Guíxols a la platja de Sant Pol**, o el camí de ronda de **s'Agaró**, un elegant passeig fet al gust noucentista dels primers anys del segle xx.

Una opció per recórrer la costa pels camins de ronda és resseguir part del GR-92, un sender de llarg recorregut popularment conegut com **el sender del Mediterrani**. Transita per tota la Costa Brava i segueix avall, fins al sud de Catalunya i de la península Ibèrica. En 12 dels seus trams, coincideix amb els camins de ronda dels diferents municipis.

A banda dels camins discrets transitats per traginers, la Costa Brava té nombrosos testimonis de la incondicionalitat que ha despertat entre apassionats de l'art i de la botànica. En aquest sentit, hi ha una extraordinària **ruta de jardins botànics** vora el mar que engloba el de **Cap Roig** (Calella), creat pel matrimoni Dorothy Webster i Nicolau Woevodsky el 1927; el **Pinya de Rosa** (Blanes), projecte de Ferran Rivière de Caralt el 1945; el **Marimurtra** (Blanes), creat per Karl Faust el 1918; i els jardins noucentistes de **Santa Clotilde** (Lloret), dissenyats per Nicolau Rubió i Tudurí el 1919. Amb escalinates i terrasses que miren al mar, brolladors i fonts, estatuàries i, sobretot, molta saviesa botànica.

Hivern i estiu, mentre dormim, a la Costa Brava bateguen vuit fars. Des de mar, patrons i mariners entenen el seu codi silenciós. Des de terra, són llocs solitaris imbuïts d'una estranya màgia. Avui, als fars ja quasi no n'hi viuen, de faroners. Tot i així, són espais amb una llarga història de vida i de naufragis. Alguns, com el **far de Tossa i el del cap de Creus**, a més d'oferir unes vistes inoblidables, han estat convertits en centres d'interpretació del paisatge i de la vida als fars.



Camí de ronda prop de Llafranc





Interior del far de Tossa de Mar ↑

Jardins Pinya de Rosa de Blanes ↓



## Móns imaginats i móns viscuts



Tota la Costa Brava està imbuïda d'un pedigrí de creació. I se l'ha guanyat. Per la seva bellesa, pel bon viure i pel caràcter de les seves gents, ha atret tota mena de creadors i n'ha tingut els propis. Cada poble té els seus artistes, alguns obren els tallers. Però, a més, hi ha un circuit inexcusable de museus que són una invitació al somni i a la imaginació. Un verdader viatge al lloc del tot és possible.

### Endavant el somni!

**Triangle dalinià o ruta Dalí.** Tres espais vitals d'aquest pintor universal (1904-1989): el castell de Gala a Púbol (Baix Empordà), la casa de Portlligat a Cadaqués (Alt Empordà) i el Teatre-Museu a Figueres.

**Castell de Gala a Púbol.** "Et regalaré un castell medieval decorat per mi". I Dalí va complir la seva promesa a Gala el 1970. Però ella va posar

tres condicions: aixetes d'or, elefants al jardí i invitacions per escrit per cada vegada que Dalí volgués anar-hi. Ho va tenir tot. Hi destaca el jardí wagnerià, la col·lecció de vestits d'alta costura de Gala, i els objectes i mobiliari. Gala hi és enterrada.

**Casa-Museu de Portlligat, a Cadaqués.** En un paratge marítim d'excepció, es pot visitar la residència de Dalí i Gala des de 1930 fins a la dècada de 1970. Eren unes antigues barraques de pescadors que van comprar i arreglar a la seva singular manera. S'hi visita la biblioteca, les habitacions privades, el jardí i el seu lloc de treball (bàsic per a entendre el seu món oníric).

**Teatre-Museu Dalí a Figueres.** Un espai únic dissenyat pel mateix Dalí en un antic teatre enfonsat durant la Guerra Civil. A més d'exhibir un important fons d'obres del pintor de totes les èpoques i formats, l'edifici va ser concebut com



Cadaqués, Portlligat



Girona. Museu del Cinema

un escenari surreal. Hi destaquen el *Cadillac plujós*, les sales Mae West i Palau del Vent, i la cúpula geodèsica. El pintor hi és enterrat.

**Museu del Joguet de Figueres.** Revisitar la infància, la nostra i la dels avis. És el que ofereixen les 4500 peces d'aquest espai ple de màgia. Amb mecanos, zoòtrops, cavalls de cartró i teatrins donats per personatges coneguts del país.

**Museu del Cinema de Girona.** Més de 1200 objectes com a testimoni de la passió i l'enginy que va fer possible un art que ens ha fet la vida diferent. Des de les ombres xineses a la càmera dels germans Lumière. Amb objectes interactius, efectes visuals i càmeres pioneres.

**Museu de la Nina de Castell d'Aro.** Nines d'arreu del món fetes amb tota mena de materials (palla, llauna, pell, marfil...). La història de la infància a través d'un dels seus objectes més entranyables.

### Quan el treball fa història

Revisitar el passat amb nous ulls. Recuperar els espais que, en el seu dia, van aportar prosperitat i fer-los actius d'una forma nova. Amb aquest punt de partida, la Costa Brava ofereix una completa xarxa de museus de la tècnica, recuperadors de vells oficis.

**Museu del Suro de Palafrugell.** Un viatge al món del suro, una de les fonts de riquesa de la Costa Brava durant el segle XIX i part del segle XX. Indústria, ecologia, història i, sobretot, una forma de vida.

**Museu de la Pesca de Palamós.** Pensat per mostrari el món de la pesca i la vida del mar. Un espai únic sobre el patrimoni pesquer i marítim català.



Terracotta. Museu de la Bisbal

**Terracotta Museu de la Bisbal.** Situat en una antiga fàbrica de ceràmica que conserva els elements arquitectònics propis (basses de colar la terra, xemeneies, forns), exposa un fons important d'objectes de ceràmica. Un museu arrelat al seu context, la Bisbal d'Empordà, coneguda com *la capital de la ceràmica*.

#### **Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries.**

Testimoni de la vida dels pagesos a l'Empordà, una terra de molins fariners i de camps de blat. S'hi conserva l'antiga maquinària i es veu tot el procés de fabricació d'un aliment universal.

#### **Museu del Salvament de Sant Feliu de**

**Guíxols.** Ubicat a l'antiga estació de salvament de naufragis, recull bona part dels naufragis i salvaments que ha viscut aquesta costa. El bot que sortia a salvar vides, les eines i moltes històries de vida.

**Museu de la Tècnica de l'Empordà, a Figueres.** Col·lecció particular oberta al públic amb un important fons d'objectes que, des de la Revolució Industrial, ens han fet la vida més fàcil. Telèfons, planxes, màquines de cosir i d'escriure.

#### **Tocar de peus a terra**

**Senderisme.** Catalunya té una llarga tradició d'excursionisme que ha recuperat camins antics com la Via Augusta romana, que creuava tot Catalunya, o el camí de Sant Jaume, important ruta medieval de comunicació i pelegrinatge que unia diferents punts d'Europa amb Santiago de Compostel·la (Galícia) i que avui és el primer Itinerari Cultural Europeu. La Costa Brava té 4 senders de llarg recorregut o GR (itineraris de més de 50 km de longitud). El GR-1 (neix a l'Escala i segueix fins a Santiago



Museu de la Pesca de Palamós

de Compostel·la), el GR-2 (neix a la Jonquera i creua l'Empordà de nord a sud), el GR-11 (itinerari transpirinenc que neix al cap de Creus i va fins al Cantàbric) i el GR-92 o gran ruta del litoral (de Portbou fins a Blanes, i d'allà fins a Gibraltar). A banda de les grans rutes, una àmplia xarxa de petits senders ben senyalitzats permet personalitzar el recorregut.

**Cicloturisme i BTT.** El relleu variat de la Costa Brava en fa un espai idoni per a la pràctica del ciclisme. Hi ha múltiples itineraris de diferent nivell i dificultat. Sovint s'han aprofitat antigues vies de tren (les anomenades vies verdes: només per a vianants i ciclistes), com la ruta del carrilet Sant Feliu de Guíxols-Girona-Olot. Es poden combinar molt bé amb el turisme rural. Hi ha centres BTT on reparar, llogar o rentar les bicicletes o bé descansar.

**Golf i pitch-and-putt.** Golf amb olor de pins mediterranis i vistes al mar. La Costa Brava ofereix 10 camps de golf. Alguns, com el Golf Platja de Pals, són emblemàtics. Altres, com el de Peralada, tot i ser de nova creació, ja es troben entre els millors circuits del país. I amb el golf, els circuits de pitch-and-putt.

**Hípica, quads i altres activitats terrestres.** L'Empordà té tradició de cavalls i bones hípiques. Tota la Costa Brava ofereix excursions a cavall, en carro o tartana, rutes d'ornitologia, tallers d'antics oficis (pela del suro, cabanes de pedra seca, talla de pedra neolítica) però també quads, centres de guerra de pintura (*paintball*) i parcs d'aventura per a adults (passejar-se damunt els arbres sense posar els peus a terra, practicar ràpel, tir...).



Via Verda



## El mar a l'abast.

La Costa Brava és més bonica, encara, des de l'aigua. A les seves aigües es practiquen tots els esports de mar. Vela, caiac, escafandrisme, immersió, observació submarina (*seawatching*), immersió lleugera (*snorkelling*), esquí aquàtic i totes les variants del surf. Més de 200 km de costa amb 17 marines i ports esportius, més de 30 centres de submarinisme, escoles de vela, dos parcs naturals (Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter i Cap de Creus) i una reserva marina molt rica.

**Vela.** Des de cursets d'aprenentatge organitzats pels clubs nàutics fins a lloguer d'embarcacions de vela amb o sense patró o excursions organitzades per a petits grups. La vela permet conèixer el litoral des d'una situació privilegiada. Hi trobareu excursions de mig dia, dia complet o cap de setmana, i també amb

diverses modalitats com vela lleugera, vela de creuer o catamarà.

**Esquí nàutic.** Es practica a les principals platges, amb lloguer d'embarcació amb patró o sense o en cursos d'iniciació o de millora. En els darrers anys s'han incorporat a l'oferta altres modalitats d'aquest esport com és el vol nàutic (*parasailing*) o l'esquí-bob.

**Surf de vela.** La diversitat de vents que bufen a l'Empordà en fan un lloc de referència obligada per als amants del surf de vela. Entre altres punts, la platja de Sant Pere Pescador o la de Pals.

**Parcs aquàtics.** Tobogans, piscines d'onada s, aigua salada i aigua dolça i altres sorpreses per passar un bon dia.

**Immersió.** Vaixells enfonsats, reserves de coral vermell i una gran riquesa marina. Una xarxa

completa de serveis permet practicar immersió, escafandrisme, observació submarina i immersió lleugera. El parc natural de les Illes Medes destaca per l'excel·lent bellesa del seu fons marí.

**Caiaç.** El caiaç és únic per conèixer els racons de la costa de més difícil accés, endinsar-se en coves amagades o recórrer penya-segats. S'organitzen excursions, algunes permeten veure la sortida del sol o navegar amb lluna plena.

**Ports esportius i clubs nàutics.** Tot el litoral compta amb una xarxa de ports esportius i clubs nàutics amb serveis com cursos de vela de diferents modalitats i excursions guiades amb vaixell. També podreu gaudir amb les regates i concursos nàutics.

**Moto nàutica.** A les platges principals, hi ha lloguer de motos d'aigua i circuits preparats per a aquest esport.

**Excursions en vaixell.** Podreu llogar tot tipus d'embarcacions per navegar en solitari o amb patró. Les excursions en creuers turístics amb fons de vidre són una bona opció, amb àpat mariner a bord inclòs.

### La màgia de l'aire

La terra i el mar, a vista d'ocell. Qui ha vist aquesta costa des de l'aire, entén la seva força. La Costa Brava permet tot tipus d'activitats aèries. Ultralleuger, helicòpter, parapent, avioneta i globus. A la badia de Roses, hi ha un dels centres de paracaigudisme més actius de tot Europa.



El Port de la Selva. Caiaç al mar





Canals d'Empuriabrava ↑

Paracaigudisme ↓



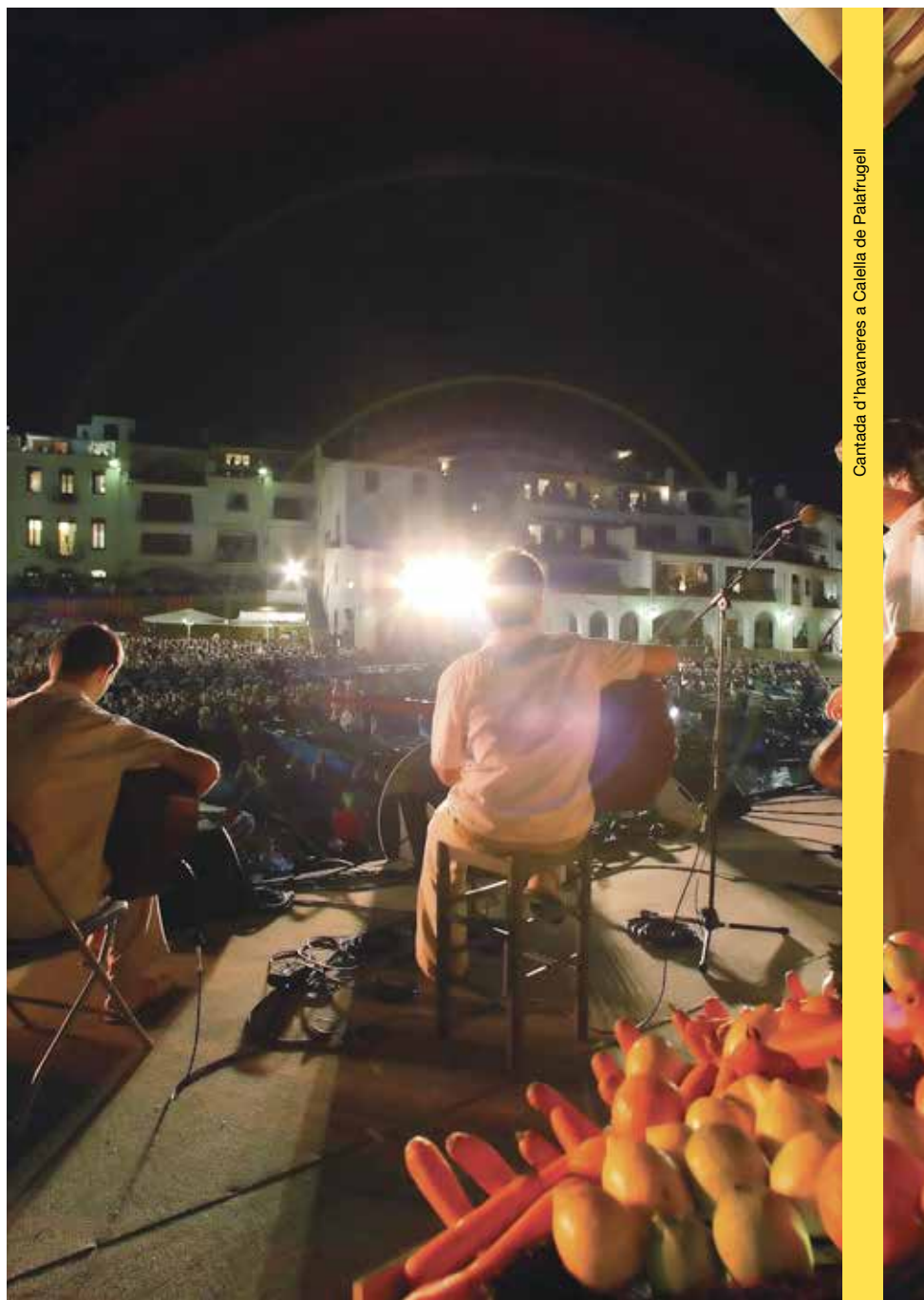


## Comença la festa

El Mediterrani és festiu i vital, lluminós i alegre. I també la Costa Brava. Hivern i estiu, els diferents pobles celebren festes i festivals en un repertori que no s'acaba. Alguns, van néixer lligats a les tradicions ancestrals, altres recreen èpoques històriques de temps llunyans, i altres, han esdevingut referents internacionals per la qualitat del seu programa musical i escènic. A més, sobretot a l'estiu, cada poble celebra la seva festa major, ocasió immillorable per descobrir-hi els encants i gaudir-ne d'una altra manera. El millor és consultar l'oferta festiva de cada poble... i deixar que comenci la festa.

**Festivals emblemàtics.** Des de fa anys, la Costa Brava ofereix un llarg repertori de festivals de música que convoquen els noms més cèlebres. Quasi tots els pobles ofereixen un programa anual. I així, el **Festival Internacional de la Porta Ferrada**, que se celebra des de fa quasi 50 anys cada juliol i agost davant

la badia de Sant Feliu de Guíxols. El **Festival Internacional Castell de Peralada** (quasi 30 anys), que al juliol i l'agost programa grans noms de l'escena musical i teatral en el marc dels jardins d'un castell senyorial. El prestigiós **Festival Internacional de Músiques de Torroella de Montgrí** (quasi 30 anys), que al juliol i l'agost porta solistes, grups de cambra i orquestres simfòniques d'arreu del món en una nau gòtica de sonoritat excepcional, i el **Festival de Música de Cadaqués** (quasi 40 anys), que cada agost se celebra a l'església gòtica del poble i, recentment, a la cala de sa Conca. La **Schubertiada**, una delícia musical a la canònica de Santa Maria de Vilabertran: centrat en els recitals de *lieder* (Franz Schubert en va ser el rei), se suma a les schubertiades de Viena, Feldkirch i Nova York. I també el **Festival Jardins de Cap Roig**, al jardí botànic de Palafrugell. En els últims anys, l'oferta musical en marcs històrics d'excepció no ha fet sinó



Cantada d'havaneres a Calella de Palafrugell

créixer. I així, el **Festival de Música de Sant Pere de Rodes**, el **Festival de Blues, Jazz i Gospel de Roses**, el de **Jazz de Girona**, entre altres. A Girona, destaca el festival de teatre **Temporada Alta** que, des d'octubre a desembre, ha situat aquesta ciutat en l'escena més capdavantera del teatre europeu. A banda de la música clàssica, hi ha una multitud de festivals d'art contemporani i noves escenes que demanen una consulta detallada del programa.

**Història i festa.** Qui estima la seva terra, estima el seu passat. Alguns dels festivals que recreen èpoques històriques són una forma immillorable de conèixer el país. El **Festival Terra de Trobadors de Castelló d'Empúries**, al setembre, ens transporta a temps medievals, amb trobadors i joglars vinguts d'arreu i fira d'oficis de l'època. L'Escala, al maig, recupera

per uns dies el passat grec i romà de la població: el **Triumvirat Mediterrani** porta lluites de gladiadors, desfilades d'armats i altres pràctiques de les civilitzacions que van habitar aquest lloc fa 25 segles. A Palamós i a Lloret, a l'octubre se celebra el **Cap de Setmana Ibèric**, recuperant pràctiques de vida dels ibers, primers habitants autòctons de Catalunya. A Calella, el juny se celebra una curiosa **Festa Renaixentista**, amb vestits d'època, menjars i danses. I finalment, al setembre, Begur recupera el seu passat indià amb la **Fira d'Indians de Begur**.

**Tradicions vives.** Però la Costa Brava també té cura de les seves tradicions populars. En destaquen les vinculades al mar, com les **processons marineres** que per la Mare de Déu del Carme, protectora dels navegants, porten la Verge en barques que arriben al poble (la de



Fira dels Indians de Begur



Triumvirat Mediterrani de l'Escala

Festival Terra de Trobadors de Castelló d'Empúries



Festival de la Porta Ferrada de Sant Feliu de Guíxols

Lloret té molt nom). I també les processons de Setmana Santa, com la de Verges, el Dijous Sant, amb la seva cèlebre **Dansa de la Mort**, on unes calaveres desfilen de nit recordant-nos quant de breu és la vida. Antigament, i abans de l'abstinència de la quaresma, la gent sortia al carrer a fer disbauxa: són els **carnavals**, que vora el mar prenen tota una altra dimensió (el de Roses i el de Platja d'Aro són molt celebrats). Una tradició més moderna són les cantades d'havaneres, música que van portar els navegants en tornar d'ultramar. La **Cantada d'Havaneres de Calella**, al juliol, és emblemàtica. Proveu-hi el rom cremat. A l'Empordà és on va néixer la sardana, dansa tradicional símbol de Catalunya. Als seus

pobles, es diu que si no hi ha sardanes, no hi ha festa major. I per Nadal, els diferents pessebres vivents tenen molta anomenada: adults i nens escenifiquen el naixement de Jesús en marcs medievals incomparables.

## Mar i muntanya: la transgressió a la taula

Entre els records que els viatgers s'emporten de la Costa Brava, hi ha el bon menjar. La seva rica i variada tradició gastronòmica s'ha convertit en un referent de la restauració internacional.

El clima temperat i la geografia generosa hi acompanyen: pesca, agricultura, ramaderia, horta, fruiters, vinya i olivera. Productes de gran qualitat que han donat lloc a un ric receptari. Lloc de bons cuiners i de restaurants emblemàtics (com l'antic El Bulli de Ferran Adrià, a cala Montjoi, a Roses, premiat més d'una vegada com el Millor Restaurant del Món), però també de petits restaurants i fondes modestes que han recollit la saviesa de la cuina casolana.

**Dolços, olis i vins.** En aquesta terra es diu que per acabar bé un àpat, calen els dolços. Com els **brunyols** (originaris de Pasqua però que ara

es preparen tot l'any), les **flaones** (farcides de crema o de massapà) i els **recuits** (formatges de drap dels antics pastors). No oblideu els **olis** d'una terra d'oliveres centenàries (de primeres premsades, amb un gust inoblidable), els **vins i caves** amb denominació d'origen pròpia (Empordà) i el vi dolç de la zona, la **garnatxa**. En els últims anys, s'ha obert una ruta pels cellers petits de producció artesanal. I vora mar, sobretot a la zona central de la costa, regaleu-vos un **cremat** (café amb rom flamejat), colofó d'una gastronomia excel·lent.

**Mar i muntanya.** A banda dels plats mariners, la Costa Brava té una varietat gastronòmica que li dóna una identitat pròpia: són els plats anomenats *mar i muntanya*; combinen maridatges arriscats entre productes del mar i de la terra. La varietat és extraordinària: sípia o congre amb pèsols, pollastre amb escamarlans, bacallà amb patates i aus de caça, llagosta



Sardines



Plantada d'arròs a Pals ↑

Camps de vinyes de l'Empordà ↓





amb pollastre, o peus de porc amb sípia o amb caragols.

**Fruits de la terra.** Els plats d'interior són tan saborosos com els de mar. Destaquen els **platillos**, guisats de molta estona als fogons apresos de les àvies, com les galtes o els peus de porc amb caragols. De les aus, l'ànec té molta anomenada i es cuina de formes molt diferents. A les zones més interiors, s'hi mengen excel·lents embotits cuits, bulls i la coneguda **botifarra dolça fregida**. També són freqüents els farcits amb carn de patates, albergínies o pomes. Les pomes farcides de carn picada (**pomes de relleno**, que a les cases es preparen per la festa major) fan que aquest fruit tan bàsic (a l'Empordà hi ha àmplies zones de fruiters) assolixi la màxima qualitat gastronòmica. No deixeu de visitar els mercats amb productes de l'horta que se celebren a tots els pobles, només cal demanar quin dia de la setmana hi ha mercat. Proveu també la **coca de recapte**: coca de pa (torrada o no) sucada amb tomàquet.

**El millor del mar.** Rap i garotes al'hivern. Congre i peix blau quan ve el bon temps. Gamba roja a l'estiu. Podríem resseguir els mesos de l'any en funció del que els pescadors extreuen del mar. A tots els pobles de la Costa Brava hi menjareu bon peix i bon marisc. Els plats mariners de més nom són el **suquet de peix** (variant de la bullabessa provençal) i la **sopa de peix**, derivat de l'olla de peix clàssica popular a tot el Mediterrani, una forma ancestral d'aprofitar els peixos espinosos però molt gustosos. L'**arròs negre**, cuinat amb tinta de calamar, també té molt nom. I les **garotes**, vertadera exquisidesa del mar en els mesos de més fred; el **peix blau**: sonsos, verats i **anxoves**; i la **gamba roja**, l'estrella d'aquesta costa.

En els últims anys, els diferents municipis organitzen campanyes gastronòmiques a l'entorn del seu plat local, habitualment de cuina marinera. Durant els mesos en què es pesca cada peix o marisc, els restaurants s'associen i ofereixen un menú exquisit i assequible. I així, la cuina del peix blau **ganxó** a Sant Feliu de Guíxols, la gamba a Sant Antoni de Calonge i a Palamós, el peix de roca a Begur, el peix de palangre a Llançà, el suquet a Roses i a l'Escala, els tastets de mar a Torroella de Montgrí, la cuina de l'arròs a Palafrugell, i el bacallà i el peixopaló a la Vall d'Aro.









Coca de recapte



Arròs negre

# Mapa de la Costa Brava

-  Aeròdrom
-  Castell
-  Conjunt monumental
-  Edifici religiós d'interès
-  Camp de golf
-  Monument, edifici o lloc d'interès
-  Port esportiu
-  Port
-  Restes arqueològiques

F R A N Ç A





## Informació general

**Departament d'Empresa i Ocupació**  
Direcció General de Turisme  
Pg. Gràcia, 105  
08008 Barcelona  
Tel. 934 849 500  
[www.gencat.cat/empresaiocupacio](http://www.gencat.cat/empresaiocupacio)

**Agència Catalana de Turisme**  
Pg. Gràcia, 105  
08008 Barcelona  
Tel. 934 849 900  
[www.catalunya.com](http://www.catalunya.com)

**Serveis Territorials a Girona**  
Pl. Pompeu Fabra, 1  
17002 Girona  
Tel. 872 975 000

**Patronat de Turisme  
Costa Brava Pirineu de Girona**  
Av. Sant Francesc, 19, 4t. 17001 Girona  
Tel. 972 208 401  
[www.costabrava.org](http://www.costabrava.org)

### **Consells comarcals**

**Alt Empordà**  
Nou, 48. 17600 Figueres  
Tel. 972 503 088  
[www.altemporda.cat](http://www.altemporda.cat)

**Baix Empordà**  
Tarongers, 12. 17100 La Bisbal d'Empordà  
Tel. 972 642 310  
[www.baixemporda.cat](http://www.baixemporda.cat)

**Gironès**  
Riera del Mus, 1 A. 17003 Girona  
Tel. 972 213 262  
[www.girones.cat](http://www.girones.cat)

**Pla de l'Estany**  
Catalunya, 48. 17820 Banyoles  
Tel. 972 573 550  
[www.plaestany.cat](http://www.plaestany.cat)

**Selva**  
Pg. Sant Salvador, 25-27.  
17430 Santa Coloma de Farners  
Tel. 972 842 161  
[www.selva.cat](http://www.selva.cat)

## **Informació turística**

**Barcelona 08008**

Pg. de Gràcia, 107 (Palau Robert)

Tel. 932 388 091

[www.gencat.cat/probert](http://www.gencat.cat/probert)

**Girona 17004**

Rbla. Llibertat, 1

Tel. 972 226 575

[www.girona.cat/turisme](http://www.girona.cat/turisme)

**Vilobí d'Onyar 17185**

Aeroport de Girona-Costa Brava

Tel. 972 942 955

[www.catalunya.com](http://www.catalunya.com)

### **Parcs naturals**

[www.parcscatalunya.net](http://www.parcscatalunya.net)

### **Ports de Catalunya**

[www.portsgeneralitat.org](http://www.portsgeneralitat.org)

### **Estacions nàutiques**

Tel. 930 011 611

[www.encatalunya.cat](http://www.encatalunya.cat)

### **Gastronomia**

[www.gastroteca.cat](http://www.gastroteca.cat)

### **Festes populars**

[www.festes.org](http://www.festes.org)

[www.festacatalunya.cat](http://www.festacatalunya.cat)

Departament d'Empresa i Ocupació  
Direcció General de Turisme

Fotografies:

Ajuntament d'Esponellà, Ajuntament de Tossa de Mar, Arthur Friedrich Selbach, Arxiu d'imatges del Patronat de Turisme Costa Brava Girona, Bedmar Bob Masters/DGPC, Centre de Turisme Cultural de Peralada, Cesc Garsot, Chopo (Javier García Díez), Consell Comarcal del Gironès, David Back / Mat&Vänner, Fons Fotogràfic de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí, Foto Tècnica Fotògrafs, Francesc Gomà, Francesc Guillemet, Francesc Tur, Gustavo AT Mendoza, Imagen M.A.S, Index, Jaume Justafre, Joan Gubert i Macias (Ajuntament de Portbou), Joan Lòpez Cortijo, Jordi Pareto, José Luis Rodríguez, Josep Aznar, Josep Montes Gravi, Joventuts Musicals (Festival de Torroella de Montgrí), Kim Castells, Lluís Carro, Manel Puig, Marc Ripoll, Mario Krmpotic, Miguel Ángel Álvarez, Nano Cañas, Nuri Solves, Oriol Alamy, Oriol Llaurador, Ramon Manent, Rosina Ramirez / Pere Pascual, Salvador Bosch (Ajuntament de Sant Hilari Sacalm), Servei de Comunicació de l'Ajuntament de Forallac, Servicios Editoriales Georama, Tavis, Terracotta Museu, Tino Soriano, Toni Vidal, Tot-tècnica Fotògrafs, Turismo Verde, S.A.

Cartografia:

GEA Tractament Geogràfic del Territori, S.L.

Consell de redacció:

Jaume Font / Cristina Masanés / Josep Coma

Impressió: EADOP

D. L. B-22457-2013





Generalitat de Catalunya  
**Departament d'Empresa  
i Ocupació**